

DÁTUM

I/121.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

SZABADELVŐ
POLITIKAI
NAPILAP

Határsértés: igen; tiltakozás: nem?

Huszonegy nappal később hozta nyilvánosságra a BM Határőrség a Somoskőújfalu—Salgótarján határátkelőnél történt incidens hírért. Egy NSZK-beli gépkocsi vezetője nem várta meg, amíg útlevelét kezelik a csehszlovák határőrök (sajnos okkal), bevágódott a kocsijába, s áthajtott Magyarországra. Alig haladhatott két-három kilométerre, mert a csehszlovák határőrök — az államközi egyezmény idevonatkozó passzusát megsértve — magyar területre gépkocsival utána mentek, s fegyveresen visszakényszerítették Csehszlovákiába. A szomorú tény, hogy a csomagtartóban ott kuporgott egy az NDK-ból éppen menekülni vágyó ember. Hogy mi lett a sorsuk, sejtethető...

Nyilván nem ez a módja a szabad országban igyekvésnek, de tragikus helyzetekben — márpedig az NDK-beli helyzetek ehhez közelít — hozzá kell szokni bizony eddig szokatlan „megoldásokhoz” is. Mint ahogy a magyar kormány döntése is ezt bizonyítja határunk megnyitásával.

Amint Nováki Balázs, a BM Határőrség ezredese elmondotta, azért nem közölték a nyilvánossággal eddig az eseteményt, mert nem akarták eltúlozni a jelentőségét, élezni a helyzetet. A magyar határőrség reklamáta a csehszlovák határmegbízottnál — a határsértést. Ugyanis azt egyetlen ország sem tűrheti el, hogy határára, fegyverrel oldalán, csak úgy átszaladjon a másik országba. (Ezt mi sem tehetjük meg.) A határőrség ezzel le-

zártnak tekintette a dolgot. Külügyminisztériumi jegyzékváltásra tehát nincs szükség. Ha jól emlékszem, Prágában mintha másként történt volna ama nevezetes augusztus 21-i Venczel téri bocsánatkérést követő őrizetbevételek után.

A feszült, kiélezett helyzet — a magyar—csehszlovák határra gondolok — még egy esetet produkált. Szeptember 16-án éjjeltájt ugyanis Rajkánál, ahogy Nováki Balázs ezredes fogalmazott: „nagy igyekezetükben” ismét határsértést követtek el a csehszlovák határőrök. Behatoltak az ország területére, s visszavitték Csehszlovákiába az ugyancsak menekülni vágyó NDK állampolgárt. Azt az embert, aki már lényegében szabad földön volt.

A magyar kormány, a magyar hatóságok készségét mi sem bizonyítja ékebben: északi határszakaszunkon (Csehszlovákiánál) tíz nap alatt legalább 800 NDK-ból menekülő talált menedéket. A helyzet tehát korántsem megnyugtató. Minthogy a menekülők száma, szándéka aligha változik, ezen a szakaszon megnő az esély arra, hogy mind többször megsérthessék a magyar—csehszlovák államközi egyezményt, a magyar határt — csehszlovák határőrök.

E két eset kapcsán éppen ideje, hogy a magyar külügyminisztérium jegyzékben tiltakozzon az ilyen cselekmények ellen, azért, hogy ezzel elejét vehesse hasonló esetek előfordulásának!

M. Szabó Imre

Nógrád a retrográd?

(Cikkünk a 3. oldalon)

Honkóstoló

(Sorozatunk a 8—9. oldalon)

Az USA-ban megszavazták

Nagyvonalúbb támogatás

Szerdán az amerikai törvényhozás mindkét házában napirenden volt a Lengyelországnak és Magyarországnak nyújtandó gazdasági és pénzügyi támogatás ügye. A többségben levő demokraták határozottabb és nagyvonalúbb támogatást sürgették a demokrácia és a piacgazdaság felé haladó két országnak, s a szenátus külügyi bizottsága milliárdos segélyprogramot szavazott meg.

Jóllehet, mindkét testületben Lengyelországnak szenteltek nagyobb teret, élénk érdeklődés irányult Magyarország felé is. A szenátusi bizottság előbb Raymond Seitz, az európai kérdések külügyminiszter-helyettese hangoztatta Magyarországon a közeli jövőben szabad parlamenti választásokat tartanak, s az ország leszerelte a drótkadályt, amely a Nyugattól elválasztotta. „Valamennyiben elismerjük a bátor magyar döntést, hogy nemzetközi kötelezettségeiket tiszteletben tartva 16 000 keletnémetnek lehetővé

tették a nyugati határ átlépését” — mondotta.

A miniszterhelyettes egyúttal kifejtette kormánya álláspontját, miszerint ellenzik demokrata szenátorok javaslatát, hogy a Bush-ígérte összegeknek mintegy a tizszeresét fordítsák Lengyelországnak és Magyarországnak támogatására. A kormány Lengyelországnak 100 millió, Magyarországnak 25 millió dollárt szán, 3 évre elosztva, a magánvállalkozások támogatására. A demokrata párti szenátorok javaslata szerint Varsó e három év alatt évi 300 milliót kapna, további 25 milliót elavult telefonhálózata felújítására, Budapest pedig évente 75 milliót. Ervelésük szerint az összeget a védelmi minisztérium évi 40 milliárd dolláros kutatási és fejlesztési keretéből kell elvonni, a segélyt e keret 1 százalékát tenni ki. (A Pentagon teljes évi költségvetése 305 milliárd).

folytatás a 3. oldalon

Ma délelőtt Pesten, a vásáron

Hová küldjük a közgazdászokat?

Kazincbarcikai titok keresése a fővárosban

sekről, hogy alapos információkból születtek.

Közgazdászok számára javasolom tehát megkérdezni: a Borsodi Vegyi Művek hogyan merete már a '80-as évek elején szinte a szociális gondolkodással is szembeeségülve kíméletlenül csökkenteni a létszámát? Milyen nyugati technológiával ért el 170 millió forintos energiamegtakarítást, s egyáltalán hogyan volt lehetséges, hogy az elmúlt 18 év alatt energiafelhasználást az eddiginek 16 százalékára csökkentse? Továbbá miképpen halmozta fel annyi szellemi tőkét, hogy egyszerre átlagosan másfélszáz kiváló szakemberük dolgozik tőkés orszá-

gokban, s e szellemi export árbevétele tavaly már elérte a 3,5 millió dollárt?

Milyen piacgazdálkodási vagy termelési titkuk van, aminek segítségével jelenleg a világ 45 államának 550 vállalatával tartanak fenn gyümölcsöző műszaki-kereskedelmi kapcsolatot? Hogyan sikerült az a reformközgazdász kurzus, amit nemrég a szocialista országok szakembereinek tartottak meg, s amire még a Szovjetunióból is saját zsebből fizettek be és jöttek el gazdasági vezetők?

Ha ezekre, meg a nyilván ennél is szakszerűbb közgazdász kérdésekre dr. Tolnai Lajos felel majd —, és ez a nemzetközi tekintélyű szakember bi-

zonnal szívesen felel — akkor talán már nem is kell kérdezni, hogyan értek el 100 millió dolláros exportot mindössze 30 millió dolláros import felhasználással? Meg hogyan termelik meg az idén tervezett 2,2 milliárd forintos nyereséget? Hogyan kerültek már tavaly a magyar vállalatok sikerlistájának vagyis a gazdasági eredménylistának a harmadik helyére? Egyáltalán, ők hogyan keltek fel már fél évtizede a magyar gazdaságnak arról a mélyszinti padlójáról, amiről a többi magyar vállalat még csak most próbál feltápászkodni?

Szóval én most nem is a Borsodi Vegyi Kombinát Részvénytársaság — egyébként belőlük született a Szekszárdi GEMENC PLAST Rt. is! — idei BNV-beli pazar, modern áruknálatára gondolok, azt úgyis meglátja majd minden látogató. Inkább a magyar gazdasági reformot remekül megelőző Borsodi Vegyi Kombinát Rt. gazdasági módszerei az igazán érdekesek. Tehát: Közgazdászok! Ma délelőtt irány a „B” pavilon!

(földessy)

Ma délelőtt 9 órakor a Budapesti Nemzetközi Vásár „B” pavilonjában több újságíró kollégámmal egyetemben barátsággal felajánljuk az érdeklődő közgazdászoknak a sajtótájékoztatóra invitáló meghívónkat. Dr. Tolnai Lajos a Borsodi Vegyiművek Részvénytársaság vezérigazgatója hívta meg ugyanis a sajtó embereit, mi azonban eléggé felfedeztük már ezt a nagy nemzetközi rangú kazincbarcikai vállalatot. Úgy gondoljuk helyettünk a gazdaság legmélyebb kérdéseire megiscsak eléggé civil újságírók helyett az értő közgazdászok nyilván fontosabb dolgokat tudhatnak meg. Bár az elmúlt jó két-három esztendőben mi: közgazdászok és újságírók eléggé rendszeresen „kiosztottuk egymást”, talán maradjunk azért abban, hogy mi sajtóemberek kérdezni azért még tudunk. Megnyugtatóan válaszolni pedig a közgazdászok sem mindig tudnak. Így aztán a Dátum nyilvánossága előtt tényleg barátsággal, átadom a Dr. Tolnai Lajos vezérigazgatónak feltenni tervezett kérdéseimet. Kérem, legalább annyit higgyenek el e kérdé-

Vodkával — vodkátlanul

Egészségére, Jelcin úr!

Szerény szovjetunióbeli tapasztalataink alapján álltom, a Borisz Jelcinről a La' Republica című olasz laptól a Pravda által átvett és hangsúlyosan közzétett információk az elfogyasztott italok mennyiségét illetően kissé komikusan hangznak. Mert ugye, e szűk egy hét alatt a két üveg vodka, s a négy üveg whisky miért ne fogyhatott volna el? Nyilván nem egyedül itta, nem unalmas óráiban, hiszen Amerika legújabbkori „felfedezője” Jelcin, jóformán meg sem állt, egyik programról rohant a másikra.

Igaz, egyszer megfordult vele a világ, az újvilág, miszerint a derék Borisz nem borisszás befolyásoltság hatására kijelentette, 180 fokos fordulat következett be gondolataiban az Egyesült Államok (demokrácia, életszínvonal, fogyasztói társadalom) megítélésében.

Talán ez a világhíres forduló ingerelte — vajh — miért?... a La' Republica és a Pravda remélhetőleg motiváció nélküli cikkről. Azt, hogy egy szókimondó orosz politikai személyiség szemével nemcsak nézett, hanem látott is. Hiába kortyngatott a szovjet kábítószerből, akkor is azt látta, amit látott. Azt a világot, amelyet csak a polgári demokrácia hozhatott és hoz létre.

Emlékszem, a jó öreg Nyikita Hruscsov a karibi válság idején New Yorkban az ENSZ pulpitusán érveit pótlándó lekapta a cipőjét, s azzal verte a szószerket. Borisz Jelcin viszont a tenyerét verte, lám ez a világ más, más mint amit hazudtam, évtizedeken át, amit hazudtak nekem és a szegény levodkázított szovjet népnek, évtizedeken át...

Egyébként Borisz Jelcin úr kívánom, kedves egészségére!
S még valamit: ne felejtse, és ne halasszon...!

M. Szabó

A Pravda szerkesztősége rövid hírből csütörtökön elnézést kért Borisz Jelcintől, mert a jó ízlés határát túllépő olasz cikket kritikátlanul, teljes terjedelemben közölte.

A fiúk a bányában dolgoztak

Elűzött pártszervezet

Alig száradt meg a tinta a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának azon az állásfoglalásán, mely szerint a párt nem vonul ki a munkahelyekről, egy sziléziai bányában a helyi Szolidaritás elűzte az üzemi pártszervezet vezetőit. Mint szerdán ismeretessé vált, előző nap egy nagygyűlésen a Szolidaritás helyi vezetői megfenyegették a pártszervezet vezetőit, akik erre elhagyták a LEMP helyiségeit, s azokat az ipari őrök lezárta és lepecsételték.

A Katowicéhez tartozó Sosnowiec Kazimierz Juliusz bányája az első munkahely Lengyelországban, ahonnan eltávolították a LEMP üzemi vezetőit. Szerdán a helyi

LEMP-aktív gyűlésén maga Mieczyslaw Rakowski első titkár is megjelent. A gyűlésen javaslat született, hogy a LEMP írjon tiltakozó levelet a Szolidaritás vezetőségéhez.

Rakowski a gyűlésen úgy foglalt állást, hogy a LEMP munkahelyi jelenlétét fenn kell tartani legalább addig, amíg el nem fogadják a párttörvényt, amely a pártok munkahelyi jelenlétét is szabályozza majd. Rakowski egyben javasolta, hogy hozzanak létre politikai tanácsot az összes politikai párt és társadalmi mozgalom vezetőiből, s ez a tanács foglalkozhatna a hasonló konfliktusok rendezésével.

A VILÁG HÍREI

— Paskai László bíboros, prímás, esztergomi érsek az amerikai püspöki kar meghívására csütörtökön az Egyesült Államokba utazott. Lelkipásztori látogatásának elsődleges célja, hogy szorosabbra fűzze a kapcsolatot az Amerikában élő magyarok és az őhaza között.

— Franz Vranitzky kancellár, az Osztrák Szocialista Párt elnöke Bécsben hivatalában fogadta Révész Andrást, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt elnökét. Az európai helyzet, a kelet-európai szociáldemokrácia helyzete és a két országot érintő aktuális kérdések voltak a fő témakörök. Vranitzky elfogadta a magyar szociáldemokraták meghívását, hogy egy októberben rendezendő nagygyűlésen szóljon a magyar szociáldemokratákhoz.

— Örményországban, az azerbajdzsán gazdasági blokádnak hatására a

Karabah-hegyvidéki Autonóm Területen élelmiszerhiány lépett fel. Megbénult az élet, az Azerbajdzsánból várt üzemanyag hiánya miatt áll a mentőszolgálat, a tűzoltóság, a kórházak nem fogadnak új betegeket, csak elsősegélynyújtásra rendezkednek be. Nem működik második napja a tömegközlekedés, szállítási problémák miatt akadózik az élelmiszer-ellátás.

— Némileg csökkent az NDK-menekülteknek Magyarországról Ausztrián át az NSZK-ba történő beáramlása. A bajor határőrség csütörtök reggeli jelentése szerint éjjel már csak 258 keletnémet érkezett három autóbuszon és vonaton. A csökkenést azzal magyarázzák, hogy a csehszlovák hatóságok akadályozzák őket a Csehszlovákián át Magyarországra történő beutazásban.

— Eduardo Duhalde argentin köztársasági alelnök szerdán bejelen-

Összeállítás az „emberkereskedelemről”

NDK-s kábítás

Az NSZEP központi lapjának csütörtöki száma csaknem teljes lapoldalon terjedelemben közli felháborodott olvasók leveleit a nyugatnémet „emberkereskedelemtől”, illetve az NDK ellen irányuló uszítás kapcsán. Több levélíró is úgy reagál a nyugati csábításra és képmutatásra, hogy „ezután még inkább erősíteni kell a mi NDK-nkat”.

A legtöbb olvasó nyáron szerzett személyes benyomásaira hivatkozva írja le, miként „zsongták körül” a magyarországi kempingekben az „emberkereskedők” a gyanútlan NDK-polgárokat, főleg a fiatalokat. „Szabályosan bekerítették őket, elárastva a fejüket az NDK elleni uszítással. Arra akarták rávenni őket, hogy az 'arany Nyugatra' távozzanak” — írja egy vidéki bolti eladónő.

Egy berlini tanácsai alkalmazott ügy emlékszik, hogy amikor augusztus 16-án családjával Magyarországra érkezett, „már a határon egy magyar személy röplapot nyújtott át nekik, amely az NDK elhagyására szólította fel” őket. „Mi azonban tüntetően visszautasítottuk a papírt... Soha többé ilyen nyaralást”.

Egy zwickauai kohász emlékeiben leginkább az maradt meg a magyarországi üdülésből, „milyen nagy hatást tettek a nyugati médiumok az NDK-beli nyaralókra. Közülük néhányat annyira megzavartak, hogy áldozatul estek nekik”. Egy berlini IKV-dolgozó nyári emlékei közé tartozik annak átélése, miként ösztönözték „amerikai, nyugatnémet és magyar személyek az NDK állampolgárait hazájuk illegális elhagyására... Voltaképpen csak a fizikai erőszak hiányzott, s akkor emberkereskedelemtől helyett már emberablásról beszélhetnénk” — állapítja meg velősen.

A magyar tömegtájékoztató, illetve hatóságok több levélben is fejmosást kapnak az „emberkereskedelemtől” előmozdításáért. Egy tsz-dolgozó „csaló-

dottan” veszi tudomásul „a magyar kormány mérvadó képviselőinek magatartását és szószerzését”. A berlini Fritz Heckert Betonművek munkásai pedig leírja: kempingjükben szinte óránként hallott a „hadjáratról” a német nyelvű Danubius rádióon keresztül. Ebből egyértelmű lett számára, hogy „a kivándorlási hullámmal jól megszerveztek”.

Egy randenburgi levélíró szavai szerint „rettenetes, ahogyan az NSZK az emberi sorsokkal és a nemzetközi joggal bánik. Ez újfent bizonyítja, hogy az NSZK imperialistái semmilyen eszköztől nem riadnak vissza az NDK-ban épülő szocializmus aláásása érdekében. Mindebből csakis egy következtetés vonható le: még inkább fokozni kell a harcot az NDK erősítéséért, energikus elutasításban részesítve a hidegháború bajnokait”.

Címoldalán, külön vastagbetűs címmel megfelve adja hírló a Neues Deutschland, miként kábítottak el Budapesten nyugatnémet lélekkufárok egy hazáját elhagyni nem kívánó NDK-polgárt. A „Hidegvérű hivatalos emberkereskedők karmaiban — bankokkal jutalmazott lelkiismeretlen felhajtók” alcímet viselő tudósítási interjúalánya, egy 39 éves berlini szakács („tagja az NSZEP-nek, boldog házasságban él, három gyermeke van”) elmondja:

„A Nyugati pályaudvaron szólította meg egy lipcsei akcentussal beszélő fiatalember, azt ígérve neki, hogy megmutatja a város főbb nevezetességeit. Előbb azonban fölmentek egy bérházba, ahol a magyar háziasszony „kávét, majd mentolos cigarettával kínált meg. Utóbbinak valahogy furcsa íze volt. Néhány perc múlva kezdtek leragadni a szemem, érzékszerveim felmondták a szolgálatot. Egy autóbuszban tértem később magamhoz”.

Öntudatának elvesztését Hartmut Fernworm azzal magyarázza, hogy „nyilvánvalóan kábítószerrel” adtak be neki. „Mint most megtudtam, ez kedvelt módszere a nyugati titkosszolgálatoknak és cinkosainak”. Arra a kérdésre, tehát őt nem csupán megkörtözték, hanem szabályosan elhurcolták, a szakács így felel: „Igen, emberrablók, bűnözők áldozatának érzem magamat”.

Fernworm a továbbiakban beszámol a bécsi NSZK nagykövetségen szerzett tapasztalatairól, az érkező NDK-polgároknak kiosztott s jó előre kiállított nyugatnémet útleveléről s arról, hogy felhajtója nyugatnémet bankköteteket kapott szolgálatainak jutalmául. Ő maga az első adandó alkalmat felhasználva kapcsolatba lépett a bécsi NDK nagykövetséggel, ahol „bizalommal fogadták”.

Három nappal később már ismét otthon volt. Viszontagságait saját ostobaságával magyarázza: „Külföldön nem szabad hiszékenynek lenni, emiatt keveredtem bele a Bonn által Magyarországon jó előre előkészített toborzó kampányba... Saját bőrömmön tapasztalhattam, miként zajlik az emberkereskedelemtől, ahogyan zsilipelik át hazánk polgárait az NSZK-ba — ha kell, akaratuk ellenére, bűnös eszközökkel”.

tette, hogy országa kész akár csapatokat is küldeni Kolumbiába a kábítószerek-háború megvívására, ha a bogotai kormány kérése erre. Argentína eddig három Pucara harci gépet adott a kolumbiai kormánynak erre a célra.

— Horn Gyula külügyminiszter, az ENSZ-közgyűlés 44. ülészakán résztvevő magyar küldöttség élén, csütörtökön délelőtt New Yorkba utazott.

— A Peugeot gyár üzemeiben második hete tartó sztrájk miatt eddig már több mint húszezer gépkocsival kevesebb készült el, s veszélyben van az őszi idény francia autószenzációjaként reklámozott új luxusocsi, a Peugeot 605 gyártása. A sokmillió veszteség ellenére a vállalat elnök-vezérigazgatója továbbra sem hajlandó a bérkövetelések megvitatására.

Az USA-ban megszavazták

Nagyvonalúbb támogatás

folytatás az 1. oldalról

A kormány képviselője szerint e lépés helytelen és egyébként sem indokolt, az általuk javasolt összeg a jelenlegi helyzetben elegendő. Az ülésen helyenként szenvedélyes vita bontakozott ki a demokrata és a konzervatív szenátorok között. A demokrata Alan Cranston szerint a kormány „nem ismerte fel a történelmi lehetőséget. Milliárdokat költöttünk, hogy ellenálljunk a kommunizmusnak... most pedig egyetlen „Lopakodó” bombázó árából (400 millió) támogathatjuk a demokrácia, a szabad vállalkozás ügyét”. Az ugyancsak demokrata Paul Simon rámutatott, hogy a világ 46 országa kap Amerikától több támogatást, mint Varsó és Budapest. Párttársa, Joe Biden arról beszélt, hogy a magyar választóknak egész sor alternatívájuk lesz a szavazáson, majd hangsúlyozta: a lengyel és a magyar gazdaság lényegesen gyengébb, mint az elnyomó rendszerhez ragaszkodó NDK-é és Csehszlovákiáé.

A külügyi bizottság végül 10:1 arányban megszavazta a demokraták javaslatát a nagyvonalúbb támogatásról. A javaslat ezután (talán már a jövő héten) a szenátus elé kerül.

Egyidejűleg a képviselőház európai albizottságában volt meghallgatás ugyanebben a kérdésben. A felszólaló demokrata képviselő, valamint a szakértők — köztük George Soros, a magyar származású tüzletember — bíralták a kormányt, amiért késlekedik a Lengyelországnak és Magyarországnak nyújtandó támogatással. Jóllehet a hangsúly itt is Lengyelországon volt, Tom Lantos magyar származású képviselő ismételtlen figyelmeztetett, hogy a készülő segélycsomag értelemszerűen Magyarországra is vonatkozik majd. Mind Lantos, mind Soros idézték Szűrs Mátyas országgyűlési elnök e heti, washingtoni kijelentéseit, hogy az MSZMP elfogadja a szabad választások eredményét akkor is, ha a pártnak ellenzékbe kellene vonulnia.

Szokatlan még...

Röplapos ébresztő

Szokatlan jelenségre figyelhetek fel Szekszárdon a hajnali és kora délutáni órákban az ipartelepre igyekvő munkások. A Magyarországi Szociáldemokrata Párt városi szervezetének aktivistái igen személyes, szenvedélyes és bátor hangvételű röplapokat osztogattak. A hajnali pirkadatban, illetve a műszakváltás időszakában a tömegek között sürgölődő „munkásaktivista” látványától, a politikai röplaposztástól mint mozgósító propagandaeszköztől az utóbbi két évtizedben sikerült alaposan elszokniuk. Szerencsére ezt a „szellemidézést” nem kísérte a szorongó félelem, így a találkozás jó hangulatúra sikerült. Jellemző volt viszont a munkások spontán reakciója, melyekből néhányat csokorba szedtünk.

Egy idősebb „szaki” szeme az első felületes beleolvasás után felcsillant

és szinte felkiáltott: — Na végre valaki idetolta a „pofáját”!

Volt olyan is, aki már messziről nyújtotta a kezét úgy kérdezte: — Mutassátok, mit reklámoztok fiúk? Biztos megint a Szekszárdi Szüret!

Akad azért, akinek a régi félelmek köszöntek vissza. Egyikük szinte sajnálkozó arccal jött néhány perc múlva izzadt tenyerében szorongatva a röplapot, és szinte suttogva mondta: — Ha ez mind igaz, és komolyan gondoltátok, ezért még le is csukhatnak beneteket.

A derűs tekintetű aktivista csak ennyit válaszolt.

— Bátyám, a pakliban ez is benne van, de mi bízunk abban, hogy talonban marad...

Úgy legyen!

KPI

Futballmeccs és pártértekezlet Salgótarjában

A bajok okozói a „félfasiszta újságírók”...

Érvényesítik-e Grósz Károly kongresszusi mandátumát?

A Mai Nap megírta, hogy a Salgótarjában megrendezett, immáron harmadik városi pártértekezlet kudarcba fulladt, mert sok küldött inkább a futballmeccset választotta a tanácskozás helyett. Azóta kiderült, ez csupán fél-igazság. Igaz ugyan, hogy a küldöttek java része, akik otthagyták határozathozatal előtt a pártértekezletet, valóban a futballmeccsre mentek. Az elhagyásukat motiváló tényezők közül azonban a helyi rangadó mérkőzés csupán tizedrangú kérdésnek tekinthető. Annál is inkább, mert a salgótarjáni reformokat, pártdemokráciát követelő küldöttek annál komolyabb és felelősségteljesebb párttagok, hogy pusztán egy izgalmasnak ígérkező meccs miatt vegyék a kalapjukat.

A valódi és döntő ok: kilátástalannak látták harcuk értelmét, mert akkor még úgy tűnt, hogy hiába követelték újra és újra a korábbi megyei pében hozott azon döntés érvénytelenítését, amely szerint Grósz Károly, az akkor felmentett volt első titkár, a megbízott utóda és a kohászati üzemek vezérigazgatója a régi módon kongresszusi mandátumhoz jutott. „Miért pont Nógrád küldötte Grósz Károly?” — olvasható volt a történetek után a kiabáló cím a független helyi hetilap, a Tarjáni Tükör címlapján is. A megyei reformerök követelését a még mindig meglehetősen visszafogott, korlátozott megyei nyilvánosság mellett felerősítették az országos sajtóorgánumok, köztük a Mai Nap. Ezek együttes hatására — amint ezt a lapok már megírták — szeptember 15-i ülésén úgy módosította korábbi döntését a megyei párttestület, hogy Grósz Károly és három társának kongresszusi mandátuma csupán javaslat.

Érvényessé csak akkor válik, ha a hét végén, szeptember 23-án összeülő megyei pártértekezleten — esetlegesen többes jelölés mellett is — a négy

jelölt megkapja az előírt többségi szavazatot. A reformkörök képviselői egy tájékoztató elmondták, hogy ellen-szenvük főként a leköszönt első titkárnak, Devcsics Miklósnak szólt. (Akit pedig felmentésekor, két héttel ezelőtt, Grósz Károly nagyra értékelt.) A szombati megyei pártértekezleten azonban, a már előre bejelentett szándéka szerint, ismét részt vesz és felszólal Grósz főtitkár is, s noha a tanácskozás kiválasztott jelmondata „Egyetlen esélyünk a reform!”, a haladéka hívei mégis úgy vélik: nem őket, hanem a volt első titkár mögött felsorakozó konzervatívokat támogatja majd.

Ezzel is magyarázható, hogy egymagában a négy kongresszusi mandátum érvénytelenítése, a reformszólamokat puffogató megyei apparátcsikok és tisztségviselők minden erőfeszítése ellenére, nem oszlatta el a kételyeket. A légkör éppen ezért most, a start előtt is igen feszült és botrány-szagú, mert még a formailag demokratikusnak tűnő pártválasztásokon is — érdekes módon — nagyjából az apparátusbeli, a konzervatívok jutottak kongresszusi és megyei küldötti mandátumokhoz. Ezt bizonyítja Füssy Józsefnek, a megyei pében másodtitkárnak minapi sajtónyilatkozata is a megyei újságban. Beismeri, hogy például a megyei pártértekezlet küldötteinek háromnegyed része jelenleg is párttisztségviselő. Az is kiderült az interjúból, hogy a mintegy 600 küldöttből alig több mint 90 fő a munkás.

Az érdekesítő nyilatkozat azt is hírül adja, hogy a küldöttek ezúttal nem kapnak díszbédet. „Délben szendvics, esetleg tej, délután pedig debreceni jár a résztvevőknek.” Aki ettől a kosztól netán kifulladna a várhatóan nagy csatározásokban, „az igénybe veheti a büfé!” — mondta Füssy József.

Ami azonban ennél is figyelemre méltóbb: szerinte nem a közvélemény erőszakolta ki a megkészt, immár az országban utolsóként megrendezésre kerülő megyei pártértekezletet. Sőt, amint a régi módon megejtett kongresszusi küldöttválasztó döntését felülbíráló megyei pében tartott sajtótájékoztatóján azt Szalai László megbízott megyei első titkár leszögezte: ma is úgy látják, hogy nem volt indokolt korábban összehívni ezt a tanácskozást. Azzal érvelt, hogy Nógrádban anélkül is végbement egy személyi megújulás, hiszen a megyei pében egyharmada, a véré 80 százaléka új ember lett, s a tisztségviselők többsége is ebben az időszakban, a tavaly májusi országos pártértekezlet óta kicserélődött. Ugyhogy szerinte most is csupán „a változó országos események” miatt kellett azt összehívni. Egyenesen nyeresége lehet e kései pártértekezlet vélekedése szerint a megye kommunista pártmozgalmának, hiszen egyidejűleg „a helyzetelemzéssel, a múlt elszámolásával és a cselekvési programjavaslattal már úgy foglalkozhatunk, hogy ismerjük a kong-

resszus elé kerülő dokumentumokat is.”

Csakhogy éppen az ilyenféle „megújulásról” gondolkodnak másként a megye reformkommunistái, akik nem kérnek az olyan személycserékből, amelyre inkább a helyet cserélés kifejezés illik!

Arról az utólag kiszivárgott, az újságírókat rágalmozó kijelentésről nem is beszélve, amely szerint a felmentett első titkár, Devcsics Miklós állítólag „félfasiszta”-nak titulálta azokat, akik bíráló, leleplező írásokkal rést ütöttek a betonkemény nógrádi párt-diktatúra falain. Az esetről, amelyet pedig a „szent falak” közé egyedül beengedett Népszabadság-munkatárs szivárogtatott ki, dr. Csongrády Béla, a megyei pében szövegíróje azt mondta: ilyesmi azon a zárt ülésen nem hangzott el. Azt azonban nem cáfolta, hogy erről a szünetben, esetleg a tanácskozás után a folyosón eshetett szó...

Nos, mindez így együtt, bizony a régi nóta sokak szerint, amelyből pedig egyre többeknek eleve van még Salgótarjában is. Így aztán utólag is logikusnak tűnik: egy semmi ténylegesen újat, valóban új arcokat a felszínre hozó pártértekezletnél vitathatatlanul szórakoztatóbb időöltés eg helyi rangadó. A jólétesültek úgy tudják, hogy ezen a hétfőn nem lesz rangadó futballmeccs Salgótarjában...

Faludi Sándor

USA — Magyarország

Kamara — jövőre

Az amerikai kereskedelmi miniszter, Robert Mosbacher budapesti látogatása során annak a reményének adott hangot, hogy az Amerikai Kereskedelmi Kamara Kelet-Európában elsőként Magyarországon kezdheti meg működését. A létrehozandó amerikai magyar kamara képviselné az amerikai cégek és vegyesvállalatok érdekeit Magyarországon, tájékoztatást és referenciát nyújtana a magyar piaci viszonyokról, valamint közvetve ösztönözné az amerikai működő tőke beáramlását hazánkba. Létrehozására azonban várhatóan csak a jövő év elején kerül sor, mivel a működéséhez szükséges engedélyt csak ekorra kaphatja meg az amerikai hatóságoktól.

Maratoni utakat szervez az Állami Biztosító

Imádok az Állami Biztosítóhoz járni. Még szerencse, hogy egy-egy ügyemben ezt 2–3-szor is megtehetem.

Gyermekemet baleset érte. Én, mint naiv biztosított, kopogtatok Szekszárdon az Állami Biztosító ajtaján. Kezemből a kórházi zárójelentés és az orvos által kitöltött kárbejelentés. Szerencsétlenségemre gyermekem sérüléséről csak a műtőasztalon derült ki, hogy az inszakadást csonttörés is kísérte. Fennakad a biztosító hölgy szeme, csalást sejt. Kórházba felvették inszakadással, elbocsátották csonttöréssel! Próbálom a dolgot magyarázni — reménytelen próbálkozás. Munkahelyről el, fél napi sorbanállás az SZTK szakrendelőben, igazolás megszerzése, vissza a biztosítóhoz.

Am a doktor — mint szokása — mondandóját latinul vetette papírra. A biztosító hölgy kér, írassam le magyarul.

(Kezdett bennem megfogalmazódni a kérdés, miért is nem intézi el mindent a biztosító és a kórház egymás között?)

Munkahelyről el, ismét fél napi sorbanállás stb.

„LÁBA TÖRÖTT”. Kezemből a magyar nyelvű, egyértelmű megfogalmazású, nagyszerű igazolással vissza a biztosítóhoz, ahol a hölgy közölte velem, hogy most pedig egy iskolalátogatási bizonyítványt is szerezzek be, anélkül ugyanis nem tudnak fizetni. (Megjegyzem, gyermekem 12 éves, tanköteles, mint általában a korosztályának tagjai ma Magyarországon.)

Munkahelyről el... stb. Örömmel az a csöppnyi öröm vegyült, hogy nem vagyok 70 éves, nem lakom Tengelic-Szólóhegyen és nem én jártam begipszelt lábbal.

A napokban mosolyogva léptem be a biztosító székházába egy törött ablak üvegezéséről szóló számlával. Az illető hölgy elborzadva nézett rám. Miután szemrevételezte a számlát, közölte, hogy sajnos nem tudnak fizetni, mert az üveges nem írt a számlára egységárát.

Munkahelyről el... Üveges egységárát rá... Biztosítóhoz vissza...

Illető hölgy közli, hogy „ne nézzem én őt hülyének” (szó szerinti idézet), azt kellett volna a számlára íratnom, hogy mit is üvegezett be az üveges. Sőt, azt is közölte, hogy „magával mindig bajom van” (Sicc!)

Jelentem: biztosításom évi díja 1568,— Ft, plusz négyszer fél napi szabadságom és egy kezdődő gyomorfekély. De én makacs ember vagyok, továbbra is ragaszkodom az Állami Biztosító szolgáltatásaihoz.

Igaz, a maratoni hírvívő célbaérve meg is halt.

Palóc Magdolna

Kiknek jó az Orvosi Kamara?

Az orvosoknak is, a gyógyulást keresőknek is javukra válhat, ha megszűrik és elképzeléseinek megfelelően széles körű működést fejt majd ki az Orvosi Kamara — ez derült ki a tájékoztatóból, amelyet szerdán adott az újságíróknak az ez év március 3-án megalakult testület elnöksége.

A mintegy harminc—harmincegy ezer főnyi magyar orvosi karból eddig húszezren jelezték csatlakozási szándékukat és tizennégyezren már be is léptek a területi tagolódásban szerveződő és alulról demokratikusan építkező Magyar Orvosi Kamarába, mely legfőbb céljának tagjai szakmai, szociális és etikai érdekvédelmét, az orvosi munka színvonalának emelését és mindezek társadalmi elismertetését tartja.

Nem a szakszervezetek ellen, nem is helyettük alakult, és érdekvédelmi tevékenységét nem az egyes munkahelyeken előforduló munkaügyi konfliktusokkal kapcsolatban kívánja végezni. Szakszervezet és Kamara karöltve, egymást kiegészítve is működhet, és máris tapasztalható, hogy jó viszony alakul ki az új testület és a mentős, valamint a Kójjál-dolgozók független szakszervezetei között.

Dr. Birtalan Iván főorvos, a Kamara főtitkára elmondta: szükséges, hogy az országgyűlés külön törvénnyel társadalmi egyesületé nyilvánítsa és az orvostikai, valamint orvostovábbképzési problémák tekintetében kellő jo-

gosítványokkal ruházza fel a Kamarát. Részt kívánnak venni az egészségügyi átfogó reformjának kidolgozásában és ennek kapcsán a társadalom orvosszükségletének számszerű és szakágankénti megállapításában, továbbá az egészségügyi magánvállalkozás és az orvosi magánpraxis jogszabályainak megszerkesztésében.

A Kamara, mely valamikori elődjétől eltérően az önkéntes tagságon alapszik, az egészségügyi ellátást szolgáltatásként fogja fel és arra törekszik, hogy ez egy nyitott piacgazdaságnak megfelelő módon minél szabadabb, ugyanakkor minél színvonalasabb legyen. Az orvosi felelősségbiztosítás bevezetésével az orvosok kockázata szaktudásukkal és jóhírukkal arányosan alakulhatna, ugyanakkor a páciensek bizalma is erősödhetne gyógyítóik iránt. A Kamara a szabad orvosválasztást pártolja, sőt azt is, hogy a betegek szabadon választhassanak az egészségügyi intézmények között. Az a véleménye, hogy bár egy körülbelül 20 milliárdos egyszeri beruházásra okvetlen szükség van az egészségügyi ellátás tűrhető színvonalra hozásához, a kórházi ágyak számának növelése helyett inkább jobb hasznosításuk szükséges.

G. Gy.

A legfőbb ügyész és a háztáji

Termelői érdekek a háttérben

A legfőbb ügyész kezdeményezte a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszternél a termékértékesítési szerződésekre vonatkozó jogszabályok korszerűsítését, azoknak a mai viszonyokhoz igazítását. Az ügyészi szervek ugyanis a közelmúltban több megyében elemezték az e szerződésekből keletkezett polgári és gazdasági pereket, s ennek alapján arra a következtetésre jutottak, hogy a forgalmazás és felvásárlás gazdasági funkciója helyett alapvetően a piaci kapcsolatokat és a vállalkozási viszonyokat indokolt szem előtt tartani, illetve tükrözni a jogi szabályozásban. A hatályos szabályok ugyanis kedvezőtlenül befolyásolják a piaci viszonyokat, s az agrárgazdaságban visszafogják a vállalkozási kedvet, ugyanakkor megnehezítik a bíróságok fülkezési munkáját is.

A napokban nyilvánosságra hozott ügyészségi vizsgálat — egyebek között — feltárta: a mezőgazdasági termékértékesítési szerződések közül a legelterjedtebbek az állatnevelési és hízalási szerződések. A zöldség és gyümölcs termelésére kötött szerződések — és az ezekből származó perek — száma viszont csökkenő tendenciájú. A szerződési feltételeket a termelőtől, gazdálkodó szervek általában előre és egyoldalúan határozzák meg — a maguk javára rögzítve előnyöket —, a magántermelők érdekei

viszont többnyire háttérbe szorultak. Megesett, hogy a tulajdonjog fenntartásával nevelésre, hízalásra kiadott átlatok esetében a teljes kockázatot a termelőkre kívánták áthárítani, a termelőtől függetlenül bekövetkezett elhullás és kényszervágás esetén is, jóllehet, a törvény és a bíróságok gyakorlata szerint ilyen esetben a termelő csak a neki felróható kárért felelős.

Az ügyészi vizsgálat összegezéséből az is kiderült, hogy a felvásárlási árak meghatározásánál a termelők között nem alakult ki verseny, a piac törvényei kizárólag a zöldség- és gyümölcstermelésre vonatkozó szerződéseknel érvényesültek. (MTI)

Boraink a világban

Több külföldi versenyen is jól szerepeltek a közelmúltban a Hungarovin Borgazdasági Vállalat borai.

Angliában a Safaway üzlethálózat boltjaiban árusított borokat vitték az értékelésre, ahol az úgynevezett vak-kóstolás módszerével vizsgálták a termékek.

Ezen, az év bora címet a Villányi Merlot érdemelte ki. Ljubljánban a kiküldött négy magyar bor közül három: a Visontai Tramini, a Merlot és a Cabernet Sauvignon nyert aranyérmet.

A Hungarovinnél elmondották: az idén eddig 8 millió dollár a bevételük a konvertibilis elszámolású piacokon, ez 800 ezer dollárral meghaladja a

múlt évit. A legtöbb palackos bort az angol, a kanadai, az egyesült államokbeli, a svéd és az NSZK-beli kereskedők igényelték.

Az angol áruházi lánc üzleteiből a versenyre került — már említett — díjnyertes borokból például csaknem 600 ezer palackot vásároltak a szigetországiak. A vállalat Törley, Hungária és Francois pezsgő üzemeiből az idén a tavalyinál 40 százalékkal több italt szállított a Monimpex Külkereskedelmi Vállalat exportra.

A rubel elszámolású piacokon — az ismert kötöttségek ellenére — az év eddig eltelt részében a tavalyival azonos mennyiségű, összesen 22 millió palack bort értékesítettek.

Ez a nyilvánosság?

Ki nem emlékszik azokra az idők-re, mikor még az MSZMP-nek egyértelműen — csakis a számára elkötelezett — akár országos, akár megyei lapja amolyan „nesze semmi fogd meg jól” elvvel vezérelten adott hírt, a kizárólagosan belső ügynek tekintett — és a népet abból kizáró — tárgyalásairól?

Hozzászoktunk. Volt más lehetőségünk?

Csak tárgyaljatok, ügyis értünk dolgoztok keményen, s jobbulásunkért hoztátok meg a fontos, életbevá-

gó döntéseiteket — hittük és nyugtáztuk — és a dolgok, mint minden ment a maga (hadak) útján. És, hogy ma a hadak útján járunk arra tanúbizonyság a mindennapokra jutó politikai (csak az!) fordulat vagy pálfordulás. Kinyitlak a bezárt ajtókat, s maradványunk táján kinyitlakott a sajtó háza is. Mindezek azért történhetnek, mert világgossá kezd válni ki veszíti el a csatát.

Az MSZMP persze küzd foggal — körömmel, és hozzá kinyitja ajtóit, s egykor biztosan a páncélszekrényeit

is. De maradjunk az ajtónál, úgy hittem — amikor az újságban a címet olvastam —, hogy a budapesti pártbizottság kezdeményezően szélesre tárja ki ajtaját. „Nyilvános lesz a fővárosi pártértekezlet” — hívogató olvasásra a cím. A hitem csak addig tartott amíg a tömör közlés arról szólt, (a tárgyalni tervezett programponctokon túl) hogy a pártforum csak az MSZMP tagjai számára lesz nyilvános. Világos!

Az nem, mitől lesz a pártértekezlet nyilvános? (petőfi)

Nem a vezetők jövedelme sok, hanem a munkásoké kevés

Jó utakon a Volán?

Manapság igen erős vezetőellenes hangulat uralkodik az országban. Az ok érthető: a kisemberek, a közép véleményét az utóbbi évtizedekben senki nem kérte ki, a döntésekből kimaradtak. Jóformán minden fontos kérdésben a fejük felett születnek az elhatározások, most tehát joggal mondhatják, hogy ők szűrték el a dolgokat, nem mi, viseljük ők a következményeit. Ebben a felfogásban van is némi igazság, csak sajnos erről szó nincs.

Az emberek igazságérzetét persze sok minden bántja. Érthető, hogy felmegy sokakban a pumpa, ha értesülnek a korhatárt el sem érő volt „funkcik” harminc—negyvenezres nyugdíjáról. Azoké, akiknek köszönhető többek között, hogy ide jutottunk, ahol vagyunk. Vagy a másik, ami mostanában igen irritálja a tömegeket: az esetenként indokolatlanul magas vezetői jutalmak, prémiumok. Hallani sokmillió juttatásokról is, de kisebb összegeknél is „kiborult a bili” néhány helyen. Lapunk is beszámolt a pécsi Zsolnay gyárban történtekről, de mást is előfordultak tiltakozások.

Szerkesztőségünket nemrégiben a Gemenc Volán Vállalat munkatársai keresték meg, és kértek minket, hogy járjunk utána a szerintük túl magas vezetői prémiumoknak, amelyeket véleményük szerint érdemtelenül kaptak meg. (A valószínűleg névleges kérésükre nem közlöm, ebben az esetben azt hiszem érthető okokból.) Miért is tartják ők jogtalanoknak az említett juttatásokat? Nos, azért mert megítélésük szerint a vállalat vezetői, és a prémizáltak egyébként szűk rétege nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a vállalat minél jobb eredményt érjen el. Másként mondva, ha az említettek többet, s főleg jobban dolgoztak volna, jobban működhetne a cég, több nyereséget érhetek volna el.

E vélekedést akár magánvéleménynek, szubjektívnek is tarthatnánk, ha nem tették volna hozzá, hogy legnagyobb sérelmüknek azt tartják: akik tulajdonképpen megtermelik a nyereséget, azoknak nem jár prémium, a jutalmazási keret szűkös, a nyereségrészesedést néhány éve megszüntették, mellékkeresetként tehát csak a célfeladatok elvégzése után kapható néhány

száz forintok maradnak. Ezek elnyeréséhez viszont sok esetben látszatmunkát kell elvégezni, csak azért, hogy „neve legyen a gyereknek”, vagyis hogy legyen hivatkozási alap a pofapénzek kiosztásánál. A vállalat ráadásul gyenge félévet zárt — mondták — tehát semmiképpen nem látják helyesnek a nagy összegű előlegek kifizetését. Az összegek nagysága egyes esetekben meghaladja, másoknál pedig megközelíti a nettó százezer forintot, ami a díjazottak fizetését figyelembe véve bruttó kétszázezer forint körüli összeget jelent. Azt hiszem érthető, hogy ekkora pénzek hallatán az, aki nem kap semmit, morgolódni kezd.

Ehhez persze arra van szükség, pontosabban lenne, hogy valóban értesüljenek az emberek erről. Személyes tapasztalatom szerint azonban a Volánnál nem kötötték az egyszerű dolgozó orrára a prémiumelőleg nagyságát, a „jó” hírek viszont náluk is gyorsan terjednek. S aki már meghallotta, felháborodott. Nem mindenki persze, de a fizikai munkások nagyobb része — már aki megnyilatkozott, és volt mersze, nem éppen helyeslő véleményt nyilvánított az ügyben. Aminek jelentősége persze csekély, hiszen ismerjük a közmondást a kutyról és a karavánról...

Néhányan azonban konkrétan is megnyilatkoztak, sorolták az általuk megtapasztalt hiányosságokat. Szó esett a csak elvileg létező takarítószemélyzetről — a sofőrök emiatt maguk mossa a buszokat —, a rengeteg túlóráról, s az ennek ellenére alacsony fizetéséről, az alkatrészhiányról, a szerveztlenségről, a főnökök nem igazán jó hozzáállásáról, szóval minden olyasmiről, amit többé-kevésbé az összes magyar szocialista nagyvállalatról el lehetne mondani. A panaszok jogosságát az újságíró egy rövid látogatás alapján természetesen elbírálni nem képes, ezért kértem meg Pech Józsefet, a vállalat igazgatóját, hogy fejtse ki véleményét az említett témákról.

— A munkásoktól hallottam néhány nem éppen hízelgő véleményt a vállalat belső életéről. Nem tudom, hogy ezekből mennyi az igaz, de azt

mindenesetre saját szememmel láttam a szekszárdi gyáregység udvarán, hogy a kellemes nyárvégi, délelőtti napsütést legalább tízen élvezték ácsorgás közben, s látszott rajtuk, hogy nem hajlja őket a munkavágy. Nem lát összefüggést a munkaszervezés gyengeségei, az alacsony munkabérek és az elégedetlenség között?

— Lehet, hogy ezt tapasztalta éppen akkor, amikor ott járt, de ez nem általános — válaszolta —, s az, hogy sokan mozognak az udvaron, az természetes egy ekkora üzemnél.

— Mit szól ahhoz, hogy a dolgozók zúgolódnak a magas vezetői prémiumelőlegek miatt?

— Véleményem szerint ha tényleg komolyan gondoljuk, hogy a piaci viszonyokat bevezetjük nálunk, s piacorientált menedzserekre van szükség, akkor azt is tudomásul kell vennünk, hogy az egyes emberek keresetéhez senkinek nincs köze. A mi prémiumainkat pedig — ha már beszélünk róla — nem tartom magasnak, mert egyrészt azok követik a vállalat eredményét, másrészt a népgazdasági átlaghoz képest el is maradnak. Máshol ilyen nyereség mellett többet fizettek ki, s ha csak a jogszabályt nézzük, többet is kiutalhattunk volna.

— Azt elhiszem, hogy törvényesen kaptak a munkatársai annyit, amennyit, de az is érdekelne, hogy etikusként tartja-e, hogy Önök felvettek tízezreket, amikor a vállalat dolgozóinak többsége nem rendelkezik mellékjövedelemmel?

— Igen, etikusként tartom. Ugyaneköz a jövedelemkülönbségek tíz—tizenöt évvel ezelőtt is megvoltak, s akkor az emberek mégsem zúgolódtak, mert akkoriban jobban megélték az alapfizetésükből. Ráadásul a mostani prémizálási rendszerünkbe egy fék be is van építve, hogy ne legyen túl nagy a különbség a dolgozók, és a vezetők között: az osztályvezetők összjövedelme nem lehet több, mint háromszorosa nettóban a munkatársak átlagjövedelmének, a gyáregység-igazgatóknál ez az arány pedig maximum négyszeres lehet.

— Van esély arra, hogy a jövőben az „egyszerű” munkásokat is jobban meg tudja fizetni a Volán?

— Tisztában vagyok vele, hogy vállalatunk nem képes az igényeknek megfelelő alpbért biztosítani a dolgozóknak, de a mai gazdasági szabályozók között ez egyszerűen lehetetlen. A bérköltésnövekmény is nyereségként adódik, s a többi elvonás is rendkívül magas, ezért tehát például a tavalyi hatvanéket milliós nyereségünkkel 4,2 millió maradt meg tisztán, amivel a vállalat szabadon rendelkezik! Ez azt jelenti, hogy az átlagbérünk még nagyobb növekedése már-már kibíratatlan terhet róna cégünkre. Hiába szeretném én jobban megfizetni az embereimet, ha nem tudom! Már nem rajtam múlik.

— Igaz, hogy a célfeladatok sok esetben felesleges munkát követelnek a dolgozóktól?

— Fejből nem emlékszem mindre közülük, utána kéne néznom, de száz esetből ha egy lehetett ilyen. — Milyen félévet zárt a Volán idén? — Két

Shopos babák

Cicababákról már hallottam, nemkülönbön shopos babákról is. Shopos babákról azonban csak legújabbban: ők lesznek azok a cicababák, akik a különféle pesti shopokban kelletik az árut és önmagukat. A shopok pedig úgy szaporodnak ebben a városban, ahogyan fogyatkozik az önérték, miközben szállodák, éttermek, boltok, Duna-partok, Margitszigetek és Belvárosok mindinkább csak a kemény valuták hordozóit készek köszönteni.

Nem az ujamból shopom, elhihetik: már a Délkernek is shopjai vannak. Pedig ez a Délker-név még egészen úgy hangzik, mint akármelyik cégnév a most letűnő bámex-bumfertos világban, nemigen illik hozzá a shop. Amely shop, mint a shopok általában, alighanem abban különbözik a közönséges bolttól, hogy míg az utóbbiban csak úgy szimplán füttyülnek a vevőkre, emebben a Yankee doodle dallamára teszük ugyanezt.

Így terjed nálunk a nyugati kultúra. A tévében az Aj-ti-ti Nokia nevű vevőkészüléket reklámozzák, és ez arról győz meg, hogy nálunk már a csecsemőnek is illik tudnia, hogy az ITT betűket aj-ti-tinek kell kiejteni. Hogy a Nokia mit jelent, arról egyelőre fogalmam sincs, de talán megtudom, ha többet olvasom eredetiben Shakespeare-t. Ha ugyan el nem unom az egész hazai anglomaniát és shopot-popot itthagya ki nem vándorlok Amerikába, ahol még elég sokan beszélnek a magyart. ravasz

millió forinttal maradtunk el a tervezettől a nyereséget tekintve, de ez az év végéig behozható.

— Ez azt jelenti, hogy amennyiben a nyereségterv teljesül, a prémizáltak köre év végén a teljes összeget megkaphatja, tehát nemcsak a mostani összegek kétszeresét, hanem még többet is?

— Igen, azt.

*

Nos, mit lehet ehhez hozzátenni? Nem sokat, hiszen minden vállalatnak magánügye, hogy fizeti meg a munkásait. Nyilván sokkal egyszerűbb, és könnyebben kivitelezhető néhány tucat ember jövedelmét megfelelő szinten tartani, mint kétezerét. Nem az a gond, hogy a vezetők sokat kapnak a borítékjaikban, hanem az, hogy a dolgozók ilyen rosszul élhetnek meg az alapfizetéseikből! Ha a melós olyan életszínvonalat lenne képes biztosítani magának, mint mondjuk egy nyugat-európai kollégája, akkor kevésbé érdekelné, hogy a főnöke tízszer annyi pénzt visz haza, mint ő. A mai helyzetben azonban zúgolódik — joggal.

Eme áldatlan helyzet feloldása csak akkor következhet be, ha a valódi piaci viszonyok működésének következtében nálunk is szép lassan kihálnak az alacsony hatásfokkal működő, múzeumba való szocialista nagyvállalatok.

Wagner Dezső

„Rumba” és egyéb zene

Augusztus végén tartották a „Rumba” című finn-szovjet rockújság bemutatóját Leningrádban. A hasonló című finn újság, az APN és a leningrádi rockklub adja ki.

— Hogy álmunk valóra váljék, szükségünk volt Pekka Haavisto, a finn parlament küldöttének támogatására. — mondja a „Rumba” 26 éves főszerkesztője, Rami Kuusinen.

— Íme az orosz nyelvű „Rumba” 95 000 példányban ott áll az újságos standokon! Az első számból származó nyereséget egy alap létrehozására fordítjuk. Ez jelentősen megkönnyíti majd rockzenekarok és ifjúsági küldöttségek cseréjét országaink között. De véleményem szerint a lap szovjetunióbeli ára — 5 rubel — túlságosan magas.

Szing, „Alisa”, Peter Gabriel, Kolja Vaszin, Bryan Eno, Szeva Novgorodcev, Alekszandr Gradszkij — ilyen és hozzájuk hasonló rockcsillagokkal ismerkedhetnek meg a „Rumba” olvasói.

Az újság sajtóbemutatója után a Leningrádi Ifjúsági Palotában finn—szovjet rockkoncertet tartottak a „Hiddiaps” a „Nate” és a „Veszélyes szomszédok” nevű zenekarok közreműködésével.

Süppedékenyek a pártirodák „bársonyfotelei”

„Üzemen kívül” helyezendő üzemi pártirodák?

„Üzemen kívül!” De gyakran olvasható a felirat lifteken, különböző járműveken és gépeken. Számomra rossz a hangzása.

Egyet jelent egy gépezet működésképtelenségével. De vajon ez lesz-e érvényes az üzemi pártbizottságokra és alapszervezetekre is, amennyiben a párt, az MSZMP egyik szánya és az ellenzék óhajából kiteleptül a munkahelyekről? Véleményem szerint — s ez igen régi meggyőződése —, az üzemi gépezet egy pillanatra sem fog leállni emiatt. Hogy lesznek változások? Nagy a valószínűsége. Például tovább fog csökkenni az apparátus létszáma. Kevesebb fiktív címen bejegyzett „tanácsadó” és „szakértő” apasztja majd a munkaidőt, valamint a vállalat közös kasszáját. A hirtelen fellángolt vita sem ok nélkül csap napjainkban az egekig, hiszen arról is szó van, hogy ha minden átmenet nélkül „lakoltatják ki” a munkahelyi párt-szervezeteket, hivatal, állás és esetleg munka nélkül marad egy sereg ember. Bizony, nem bújnak a bőrbe annak a funkcionáriusnak, aki sokáig emberek fölötti hatalommal való felruházottsága okán, már-már istenként uralkodott földi birodalma, az üzem, a vállalat felett. Névlegesen „alá” tartozott a vezérigazgató, a főmérnök — ha pártonkívüli volt, akkor is —, és az üzemi négyzetnek nevezett „döntőtanácsban” is mindennekfelett az üzemi pártbizottság titkára mondta ki az igent, vagy jelentett be vétőt.

E függőségi viszony, melyet nemcsak a titkár, de a pártbizottság minden tagja képviselt inkább magasabb, semmint alacsonyabb szinten, meghatározta az egész vállalat szellemét. Ablak volt a terület, a város, a megye, sőt még az országos pártszervek és a tárca minisztériuma felé is. Ahol szakemberek vitték — párt-sargonban szólva — a vonalat, kisebb bajok származtak ebből a gyakorlatból. Ha az MSZMP tisztségviselője kellő szaktudással rendelkezett, olykor még használni is tudott a vállalatnak. Hatni tudott olyan kérdésekben, mint a jobb nyersanyag-ellátás, valutabiztosítás, új gépek beszerzése, bérezés és más központi

ügyekben. Ám, sajnos, nem ez volt a jellemző. Az már inkább, hogy üléseket, döntéseket kreált, s mindent látott, hallott, akár kellett, akár nem. Tőle függött, hogy az állami és mozgalmi ünnepeken kik kaphattak jutalmat, kitüntetést; mely brigádot ruházzák föl a „kitüntető” szocialista címmel és koszorúzzák meg a brigádjelvényt zöld, bronz, illetve arany színekkel. Az üzemi pártbizottság kezében olyan eszközök voltak és vannak helyenként mindmáig, mint a vállalati újság, melynek előállítási költségét ugyan a dolgozó termelte meg, ám a lap tartalmát a pártbizottság receptje és ízlése szerint kellett szervírozni. Az üzemi pártbizottság volt „gazdája” az összes többi tömegszervezetnek. Kezében tartotta és irányította azt a kisebb-nagyobb munkásöregységet, melyet felsőbb pártbizottságra a saját dolgozóiból toborzott. De alá tartozott a munkaverseny-felelős, ameddig élt a munkaverseny-mozgalom, és lehetne folytatni a sort. Ez tán mindaddig nem szűrt szemet, míg nem kuszálódtak össze a hatáskörök, amíg tehát valamelyest demokratikusan (értsd: „párt-demokrácia”) kezelték a lehetőségeket. Viszont ez a bizottságosi előbb-utóbb hatalmat gerjesztett, majd később már visszaéléseket, kivételezést szült. Nem a legjobb szaktudás nyert érdemet, s nem a szorgalom, hanem a hízelkedés tartozott a legjövendelműbb emberi magatartások közé. Ezen túlmenően létezett az „üzemlátogató állami és pártvezetők kasztja”, melynek tagjai egy kérdésben mindenképp azonosultak: a világ ne forogjon, hanem álljon! Aki nem ismeri a pangás éveinek természetét, napigen tudja, hogy azokon a bizonyos „üzemlátogatókon” legkevésbé a vállalat gondja, sokkal inkább a protokoll volt napirenden. Ma már nyílt titoknak számít, hogy ha a vállalat vezére beválasztotta a kerületi pártbizottságba, netán a Központi Bizottságba, akkor az állami támogatás is jobban odapártolt, mint máshova, ahol esetleg népgazdaságilag hasznosabb termékeket állítottak elő, ám a kapcsolatrendszer „zárlatosabb” volt. Ezen elvtelen összefonódá-

sok következtében „szent tehénként” kellett imádni a haszontalant, megóvni a szerkezetváltástól, az esetleges szanalástól az értéktelen üzemet.

Amennyiben egy nagysándori kard-suhintással, hirtelen vágnák el ezt az óriás gubancot, zavar keletkezhetne az egész hálózat évtizedek során összehangolt rendszerében. Riadoznak, s bizonytalankodnak tehát egy fontos és döntő lépés küszöbén a különböző érdekszférákat képviselő MSZMP pártvezetők. Holott nem arról folyik a vita az EKA-nál, hogy a párt, az MSZMP, úgy ahogy van, szűnjék meg létezni, csupán „egy utcával” kellene odébb állni. Így egyenlő esélyekkel léphetnének a pástra a többi pártok is. A lakóterületi, illetőleg az üzemen kívüli pártmunka — minden ellenkező híreszteléssel ellentétben — sokkal tisztább helyzeteket teremthet, mint az, amikor egy vállalati vezérigazgató

— tegyük föl — a vállalati pártbizottság titkáranak a belső zsebében van, avagy megfordítva. Legkevésbé a sima váll-lapos közkatona párttagot érinti érzékenyen, hogy az üzemen él-e pártéletet, vagy azon kívül.

Úgy írok ezekről a kérdésekről, mintha valamennyit múlt időbe lehetne helyezni. De a helyzet korántsem ilyen kedvező. Még süppedékenyek a munkahelyi pártirodák „bársonyfotelei”, nem is oly könnyű felállni, kiszállni belőlük. E kényelemre némelek — tisztelet az elenyésző kivételnek — évtizedek alatt és életre szólóan rendezkedtek be, kapták az ún. 13. havi fizetést, a gusztustalan hajbókolást, s a pénzben mérhetetlen előnyököt. Ezért nehéz, akit most távozásra szólítanak fel, az elválás. Holott ez az egész most már mindössze formáság, az életben, az emberek fejében hamarabb elvégeztetett a művelet. Nehéz lehet tudomásul venni, de előbb-utóbb konkrétan feladja a leckét az élet.

Pál Zsuzsa

Zöldek Magyarországon

Hamarosan megalakul a Magyarországi Zöld Párt, derül ki a párt-szervezők által a napokban kiadott közleményből. A „zöldek” legfőbb feladatuknak a házi környezetvédelem politikai érdekképviseletének ellátását tartják. Esetükben azonban többről van szó, mint pusztán ökológiai mozgalomról. A szervezők közül Béres Zsuzsa (Duna Kör) és Hraskó Gábor (ELTE Természetvédelmi Klub) szolgált részletekkel.

— A párttörvény országgyűlési elfogadása és pártjuk megalakulása után nyilván a zöldek is beneveznek a választásokra. Milyen esélyt adnak maguknak?

Hraskó Gábor: — Úgy vélem, a környezetvédők országsszerte meglehetősen ismertek. Ennek alapján a szavazatok négy százalékát is megszerezhetők tartjuk, amely körülbelül 15 képviselői helyet jelent az Országgyűlésben.

Béres Zsuzsa: — Egyelőre a helyi és tematikus csoportok kezdtek meg működésüket. Előbbiek létrehozásával is szeretnénk érzékelteni, hogy egy országos, decentralizált és alulról szerveződő pártot akarunk, amely egyszerű toleráns és sokszínű.

— Ez a sokszínűség már az előkészítést magánszemélyekként végzők hovatartozásából is kiül. Vannak Önök között környezet-, természet- és településvédők, állatbarátok, független béke-, szakszervezeti és nőmozgalmi aktivisták. Az, hogy nem csupán ökológiai szerveződésről van szó, a pártprogram tervezetéből is kitűnik?

H. G.: — Pártunk elnevezése — zöld — nemcsak egy színt, hanem egy sajátos alapvetést, látásmódot is takar. Ebből következik: kisebbségvédelmi kérdésekben is állást foglalunk, felvállaljuk a mozgássérültek és a szegények problémáit. Nincs külön természetvédelmi programunk, bár a későbbiek során nyilván kifejtjük véleményünket aktuális környezetvédelmi kérdésekben. Talán leg sürgetőbb feladatunk a gazdaság különböző ágazataiban érdekelt csoportosulások nyo-

masztó terhéttől megszabadítani a közgondolkodást.

B. Zs.: — Nagyon fontosnak tartjuk a nők bevonását a politikai életbe. Nyugaton különösen aktívak, de nálunk mind ez idáig kisebbségbe szorult a többség: a nők. Szeretnénk visszaadni a női nem méltóságát, harmonikus társadalmi kapcsolatokat kialakítani a férfiakkal.

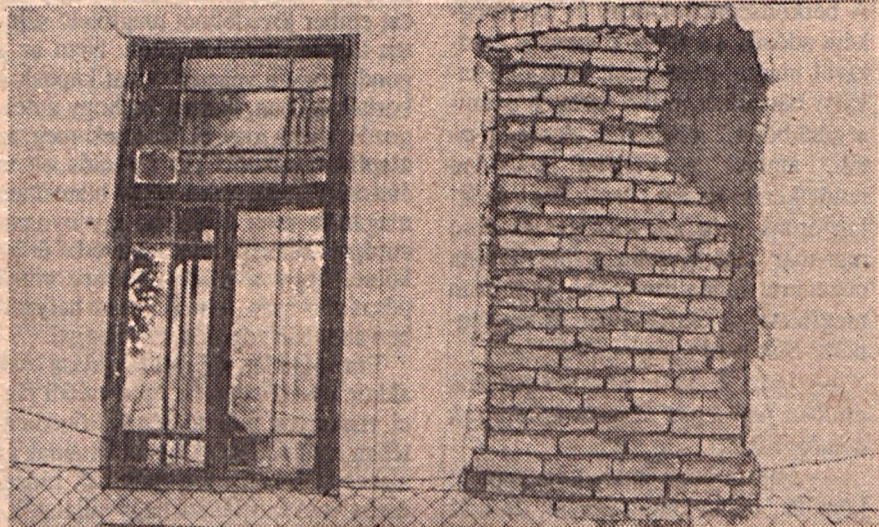
— Úgy vélem, elképzeléseik csak hosszú távon valósulhatnak meg. Hiszen a zöld eszme, amelynek ideológiai alapja Rousseau és Schiller filozófiája, végső soron az életnek eddig a szerzésvágy által elhatárolt területeinek megismerési lehetőségeit kutatja. És ez a „hagyományos” életszemlélet, valamint a fogyasztási szokások átalakításával jár együtt.

H. G.: — Kétségtelenül így van. Viszont, ha sikerül az új értékrendet meghonosítanunk, mindaz, amely ma lemondásnak tűnik, már nem lesz az. Nem vagyunk technikaellenesek sem, miután céljaink eléréséhez is a legmodernebbre van szükség. De a brutális technikákat, technológiákat elvetjük. Olyan módszereket akarunk kidolgozni, amelyek eleve kizárják a környezetrombolást. A zöld gondolkodás szerint nem környezetvédelemre van szükség, hanem arra, hogy ne legyen környezetvédelem.

— Utolsó kérdésem. A Magyarországi Zöld Párt létrejötte, miután a szervezők-alapítók között találjuk a Duna Kör néhány tagját is, nem jelenti majd az „Omnia sponte fluant, absit violentia rebus” (Minden szabadon folyó, távol legyen a dolgoktól az erőszak — Comenius) jelmondatot zászlajára tűző mozgalom elsorvadását?

B. Zs.: — Nem. Korábban sem tartottuk kizártnak a pártalapítás lehetőségét, amelynek mostanra értek meg a feltételei. Ezentúl két különböző fórum — miközben tevékenységük súlypontja eltér — fog munkálkodni a fenntartható világ elérésének érdekében.

Hámori Ferenc

Félig megvakítva

Györffy Árpád felvétele

Öt szoba vagy tíz ágy adómentes

A kormány támogatja a falusi turizmust

A Magyar Falusi Vendégfogadók Szövetségének ügyvezető elnöke, dr. Csáky Csaba a falvak megővendő értékeiről, a falvakban rejlő lehetőségekről szolt a Demokratikus Magyarországiért Mozgalom alakuló közgyűlésén. A vendégfogadók szövetségének múltja is csak hónapokban mérhető, mégis többször találkozhatunk vele a sajtó hasábjain, így lapunkban is. Augusztus végén nemzetközi konferenciát rendeztek Balatonföldváron, ahol többek között a kormány számára is fogalmaztak feladatokat, kéréseket.

— *Hol tartanak most, hogyan értékeli a konferenciát az ügyvezető elnök?*

— A konferencia számunkra pozitív meglepetés volt. Mi negyven résztvevőre számítottunk, ehhez képest csak az előadók hetvenkilencen voltak, a hallgatókkal együtt pedig százötvenen. Tizenketten jöttek Ausztriából, az NSZK-ból és Franciaországból, az ottani vendégfogadók és faluszépítőkké épívesletében. A konferencia egyik eredménye, hogy szakmai bizonyosságot nyertek azok a feltevézéseink, amelyeket könyvekből és turista útjaink során szereztünk. Bebizonyosodott, hogy a falu problémáira mindenütt azonos választ adtak. A kormányok adómentességgel, adókedvezményel, dotációkkal segítik a falusi turizmus működését, ezzel a falu problémáinak megoldását.

A vendégfogadók szövetsége, a falu- és városzépítők szövetsége a konferencia ajánlásai alapján javaslatot fogalmazott a miniszterelnöknek, hogy a kistermelés adókedvezményeit terjesszék ki a vendégfogadásra, vagy öt szobáig — illetve 10 ágyig — legyen adómentes ez a tevékenység. A kormány a múlt heti ülésén az utóbbi alternatívát hagyta jóvá, ez a gyakorlat Nyugat-Európában is.

— *A júliusban Sásdon tartott konferencián én meggyanúsítottam Önt, hogy túlságosan középről — a hivatalok környékéről — és nem alulról szerveződik ez a mozgalom. Hiányoltam a kezdeményezők közül a valódi falusi vendégfogadókat.*

— Az eltelt két hónap alatt több mint háromszázan jelentkeztek felhívásunkra, megírták adataikat, szeretnének kapcsolódni a szövetséghez. Ezek a levelek képezik majd az alapját az országos lehetőségeket ismertető katalógusnak, melyet még a következő turistaszézon előtt ki akarunk adni. Sajnos még szponzorunk nincs, de reméljük, a jó ügy megtalálja támogatóit.

— *Ez a katalógus mennyire hasonlít a Nyugat-Európában kiadottakhoz?*

— Ott már kialakult egy állandó forma, 30–40 fogalom köré csoportosítják a vendégfogadókról szóló tudnivalókat, ezt mi nem szégyelljük átvenni. Benne lesz, hogy lehet-e kutyát hozni, vannak-e háziállatok, lehet-e segíteni a házkörülí vagy a mezei munkákban, milyen kulturális, szórakozási, sportolási lehetőségek vannak a környéken — és még sok más fontos információ, melyet a vendégfogadásra jelentkezők küldenek be a tőlünk kapott adatlapokon. Ha valaki szerepelni akar a katalógusban, akkor elég ha a következő címre küld egy válaszborítékot: 1360 Budapest, Pf.: 6.

— *Nyugaton is terjesztik majd a katalógust?*

— A földvári konferencián egy szövetséget hoztunk létre nyugati partnereinkkel, amelynek elnöke Maria Meier-Gressdorf asszony lett Észak-Rajna Westfáliából, a főtitkári teendőket pedig engem bíztak meg. Megegyeztünk, hogy cserélni fogjuk a tag-

szövetségek információit. Ugyanakkor a kormányt is arra kértük, hogy ha állami pénzen reklámozzák az országot az idegenforgalmi piacon, akkor terjesszék a mi katalógusainkat is.

— *Miből tudják elkészíteni a katalógust?*

— Nem akarjuk teljesen áthárítani a terheket a katalógusban szereplőkre, ezért egy alapítványt hozunk létre, melyhez bárki adhat támogatást.

— *Önmagában egy katalógus nagyon kevés, hiszen falvaink jó része lassan a normális élethez is alkalmatlan lesz, nemhogy a vendégfogadás-hoz. Annyira nem keresik a külföldiek*

vagy a városiak a romantikát, hogy kibírják ivóvíz-, fürdőszoba-, élelmiszerellátás nélkül.

— Szeretnénk, ha a különböző országos vagy decentralizált pénzalapokat megnyitnák a falusi vendégfogadás érdekében. Mintegy harminc olyan alapról tudunk, amely a faluval vagy az idegenforgalommal kapcsolatos, de pillanatnyilag számunkra — illetve a vendégfogadók számára — elérhetetlenek. Kértük a kormány elnökét, hogy biztosítson számunkra is pályázási lehetőséget.

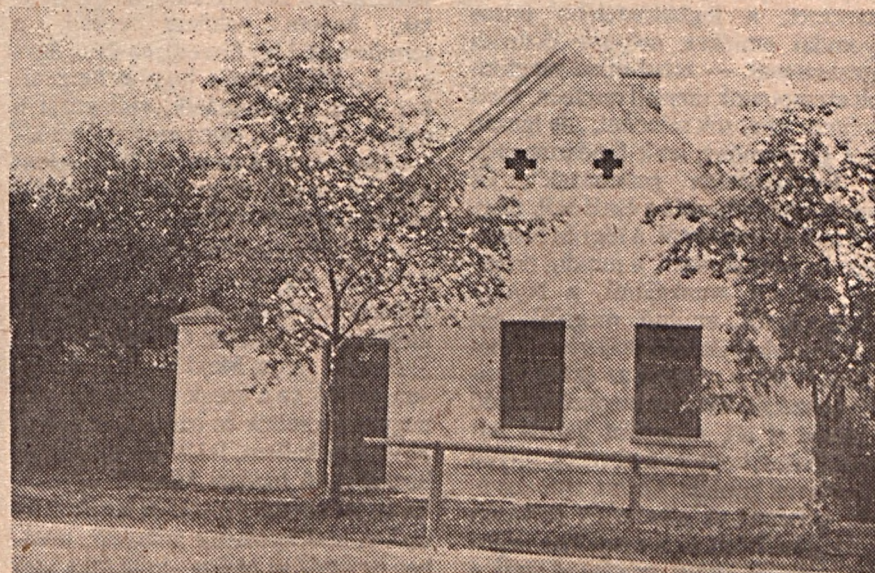
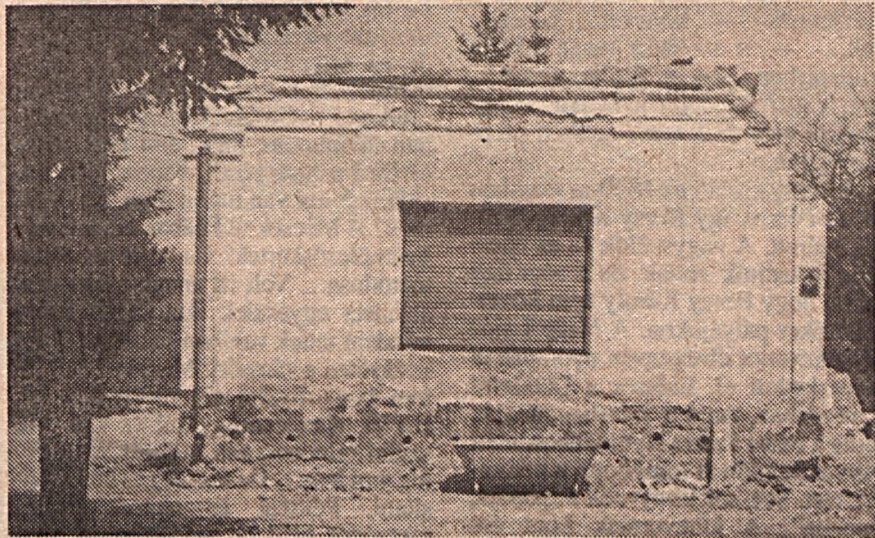
— *Mire kéri a pénzt?*

— Úgy véljük, először a vállalkozó falusiakat, a háziakat kell támogatni, a sportpályaépítéssel még ráérünk. Ha sikerül megmozgatni egy-egy falu néhány lakóját, akkor majd az ő összefogásuk kitermeli, kihajtja az infrastruktúrát.

— *A kormány által elfogadott adómentességi határ — öt szoba vagy tíz ágy — kicsit túlmegy a családiáshatáron. Ez már nem az a történet, amikor Juliska néni szalonás rántottát készíti reggelire, utána János bácsi tölt a „finánc nem látta” kisüstiből.*

— Nem olyan a falusi lakásstruktúra, hogy félünk kellene a túlzásoktól. Hogy valakinek öt kiadható szobája legyen, ahhoz át kell alakítani az elhagyott istállót, pajtát — ahogy ezt nyugaton is teszik —, ennek pedig csak örülhetünk.

Györfly Árpád

Pécs

Kedves Olvasó! Engedje meg, hogy bemutassam Borsy Károly pécsi nyugalmazott nyomdászt, aki negyven esztendő telt el a szakmában. S miután megtörtént a vele való ismerkedés, megkérem, hogy a szülővárosát hön szerető, annak sorsáért aggódó, ez ügyben olykor — joggal — pesszimista férfiú kíséreljen bennünket egy sétára Baranya megye fővárosának utcáin. S miután tudom, hogy Borsy Károly szenvedélyes és kitartó gyűjtője sok mindennek — könyvek, képeslapok... —, s azokat a maga alkotta rendszerben tartja és ápolja, arra kérttem, hogy a mindenre ki nem terjedhető sétás bemutató vezérfonala a szépség legyen.

A Borsy család az 1820-as években került Pécsre, így Borsy Károly tükének számít. A nagyszülők és az édesanya is tanítók voltak, de a sors úgy hozta, hogy Borsy Károly nem követhette őket pályájukon. A Nagy Lajos Gimnáziumot elvégezve nyomdában helyezkedett el. Először a Dunántúli Nyomdában, majd a Taiszban, azután pedig a Pécsi Szikra Nyomdában, ahol húsz esztendő át irányította a könyvgyártást. Sok-sok könyvnek a „papája, mamája”. A kisgyermek kora óta gyűjtött képeslapok száma közelíti a százazretet, a legkülönbözőbb frásos nyomdai emlékek sok-sok dossziét duzzasztanak — mind-mind megfontolt szempontok szerinti rendben. Mert gyűjteni lehet sok mindent, „de igazán az a gyűjtemény, amit rendszereznek és folyamatosan gondoznak”. És Borsy Károly beszél a családról, négy lányáról és unokáiról, a régi és hangulatos kirándulásokról, a mindig örömmel végzett munkájáról, a Nyomdászegyletről, aminek megalakulása 120. évfordulóját idén májusban ünnepelték, s máris mutatja az akkor mondott beszédét. Közben megszívlelendő tanácsot is ad, miszerint igazán nagyon fontos, hogy az embernek legyen valamilyen hobbi. Olyan, ami szívének, lelkének és elméjének örömteli szükséglet. Mert az a nyugdíjas napokat, éveket is kitöltő, gazdaggá teszi, s

bizonyos, hogy „az ilyen tevékeny ember nem hal meg élete vége előtt”.

— Szép, nagyon szép, hogy a szépséget ajánlotta a várost bemutató rendszer meghatározójának. Tagadhatatlan, hogy most is gyönyörű Pécs... de szomorú vagyok, amikor visszagondolok gyermekkorom városára és a mai várost nézem... Eltűnt sok minden, ami jó volt, ami kedves volt. Helyükbe pedig jött, ami jött. A városnak kitűnő vize volt, de „elment” a bányába, így Mohácsról a Dunából kapjuk a tisztított vizet. Kitűnő volt a levegője, de az erőművet olyan szerencsétlen méretezéssel építették föl, hogy az uralkodó szélirányt olyan magasságban állapították meg, ami nem hogy elvinné a füstszárlót, hanem ránk borítja... S hol van már a híres pécsi barack? A Mecsek oldalában hajdan volt gyümölcsösök kertek? És az építkezések metódusa... Volt itt annak idején sok altruista egyesület. Annyi, de annyi mindent tettek valóban önzetlenül, ám konkrétan a városért. Ma meg? Azt látom, hogy divattá vált mindenféle jelzavak alatt összegyűlni és kiabálni, szidni mindent, ami volt, dicsérni pedig ami lesz... De azt meg is kell valósítani. Például az akkori természetvédők nem zászlót bontottak, nyilatkozatokat szövegeztek, hangoskodtak, hanem valóban védtek a természetet. Úgy hiszem, ez ilyen egyszerű... Ne gondolja, hogy az öregember most nosztalgizál, visszasírja a múltat. Hanem a város szeretetéből kifolyólag segíteni szeretne. Boldog lennék, ha valami megváltozna. Például sok ember mentalitása...

— Csukás Zoltán bádogosmester is a Mecsek Egyesület tagja volt. Saját költségén elkészített a városnak egy időjárásjelző házikat. Ott volt sokáig a Széchenyi téren. Majd elvitték, mondván, minek ez a vacak ott? Pedig igen nagyon szerettük és hasznos is volt... Most úgy hallom, felújítják és visszahozzák... A hajdani Mecsek Egyesület tagjai turistajelzésekkel látták el az utakat, emlékpadokat állítottak, rendben tartották az utakat, jártak föl a Me-

cskebe gereblyével... hol egyik, hol pedig a másik. Ezek nagyon hiányoznak.

— De nem kesergek a villamosért, a vidámpark környéki madárvilágért, az állatkert okozta károkért, a rút építmények miatt. Lehet, hogy konzervatív vagyok, s amit elmondok, az már-már egy Bánk-báni Tiborc panaszával terebélyesedik.

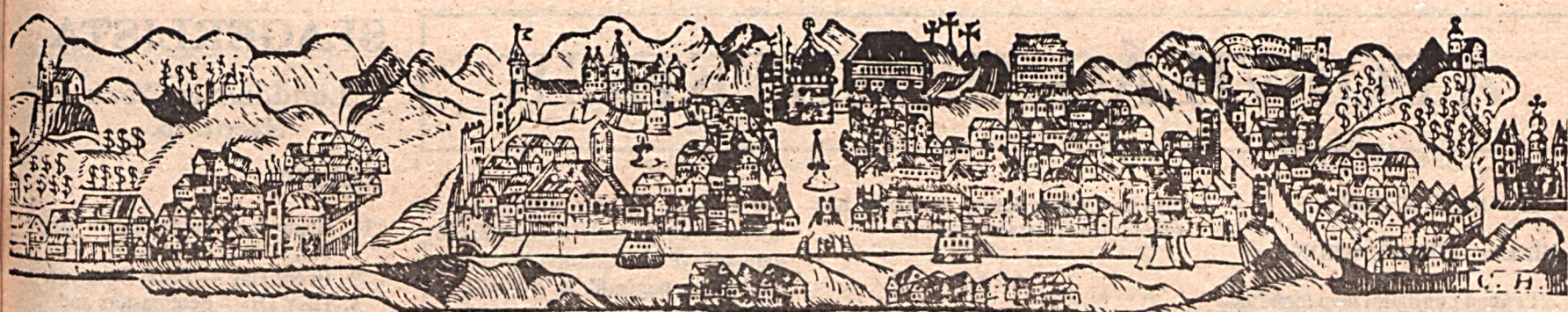
— A legszebb utca? Az a temetőbe vezet. Az út mentén szép fák vannak és ott még nyugalom van... Szép nagyon a Szent István tér, a dóm alatti Sétatér. Nagyon örültem, amikor az Európa Cantat kezdetére a város több részét kicsinosították, parkosították. Újrakövezték a tereket. Szeretem Varga Imre Kodály-szobrát, szintén a Szent István téren, ott van a római sírkamra is. A felső Sétatér talán a legkedvesebb nekem. Ott van Szepessy Ignác, volt pécsi püspök szobra, aki a Líceum Nyomdát is alapította. A város lakói olyan hálásak voltak neki, hogy halála után harminc évvel közadakozásból hozták létre Pécs mindmáig legszebb szobrát.

— Pécs több, mint kétezer éves. A múltja a római korból ismert... és még rengeteg titkot rejteget a pécsi föld. A virágzásnak indult város valódi reneszánsz várossá lett, amit fémjelzett Janus Pannonius ittléte, tevékenysége. Mátyás király is járt a városban. Ám jött a török és az érdekes, hogy a török idők alatt is megmaradt a város városnak. Bár templomaiból dzsámi lett, sőt, a török maga is épített és létrehozott fürdőket. El kell ismerni,

hogy az iszlám magas színvonalú kultúráját itt megvalósította, aminek még ma is sok nyoma van. Ezután szomorú időszak jött a városra, sok minden elpusztult. Súlyos károkat okoztak például a rác betörések — emberben, épületben egyaránt. Úgy lehet mondani, hogy a város 1679-től majdhogynem a nulláról indult. Lassan-lassan elérkezett Pécs az új reneszánszához. A XVIII. században püspöki város volt. Az első jelentős püspök Klímó György volt, aki egyetemet akart létesíteni, s ezért nyilvánossá tette a könyvtárát — Magyarországon elsőként. Szepessy Ignác erdélyi püspök 1928-ban került ide, ő alapította meg a Líceumot és még számos létesítményt. Sajnálom, hogy Pécssett egyikük nevét sem viseli ma utca.

— A reformkor valóban fellendülést hozott, aminek az irodalomban is számos nyoma van... A század második felében igazán megindult az iparosítás: Zsolnay gyár, a légszeszgyár, gépgyárak. Például Madarász András gépgyára. Az ő két fiára is büszkék lehetünk: ifjú Madarász Endre nyomdája a mai néprajzi múzeum épületében volt (a Zsolnay szobor mögött). Madarász Viktort pedig sokan ismerik. Guttenberg-ről készített közel életnagyságú festményét testvérbátyja részére alkotta és 1870 őszén hozta Pécsre. A kép ifjú Madarász Endre halála után

leánya, Aranka tulajdonába került, aki 1906 januárjában a városi múzeumnak adományozta. Azután nyoma veszett a képnek. Kerestem, kerestük. A múzeum raktárában fálnak fordítva leltük meg. Restaurálták, s ma a múzeumban látható.

— Első világháború, szerb megszállás... De a húszas évek elején a pozsonyi Erzsébet Tudományegyetemet áthelyezték Pécsre. Jeles folyóiratokat adtak ki, irodalmi társaság alakult... és lassan napjainkhoz, a mához érünk.

— Akik Pécsre jönnek látogatóba, bizonyára végigjárják az útikönyvek ajánlotta útvonalat, megnézik azokat az épületeket, melyekre büszkék lehetünk. De azért érdemes ellátogatni a Zsolnay-mauzóleumhoz, bár azt mindig megrongálják. Örömeikre szolgálhat a céltalan séta a zegzugas utcákon, nézzék meg a Havi-hegyi Boldogszszony kápolnát, amelyet a 18. században építettek.

Az emberek fejükön hordták fel az építőanyagot. De mondom még a Donátus kápolnát, a szőlőhegyen — a Mecsek másik oldalán.

— Nézze, mit mutatok. Rajta van a két szélén mind a két kápolna. Ez a kép a Pécs városáról készült legrégebb, topográfiailag is elemezhető fametszetről való, 1775-ből. Látja! Itt a Székesegyház, itt a belvárosi templom, jól látszik a kupolája, a papnevelő intézet a kálváriát jelzi, emitt a Szentháromság-szobor, ez a Szigeti kapu, ez a Ferencsek temploma, a Líceum és az Agoston-templom, a Budai kapu, itt följebb pedig a tettyei romok...

V. Horváth Mária

Fotó: Kapfinger András

Annyi, de annyi emlék fűz Pécshez. S most, amikor egy szépet akarok választani a sok közül, a bőség zavara játszadozik velem: újból és újból a még megüthetebbeket, a még meghatározóbbakat hozza emlékezetembe... Ahogy leírtam a „meghatározóbb” szót, máris eldőlt, azaz eldöntette velem, hogy mit is írjak meg a hön szeretett városról, ahova így is, úgy is hazajárok — gyakran. A gimnáziumot Pécsen végeztem, s igen nagyon büszke voltam, amikor felvettek a „Leőweybe”. Am, amikor először beléptem a Geisler Eta utcai szerényebb házaknak is tiszteletet parancsoló hatalmas épülettömbbe, az valóság-gal nyomasztott, s napokon át furcsa volt megemészteni a „kicsi porszem” érzését. Egészen megkevert, hogy nem én vagyok én, hanem „csak egy diák vagyok” a sok közül. Bár tudtam, pontosabban sejtettem, hogy a jóval kisebb iskolákból érkezett többi csitri is küzd az önmaga ártékelését követelő helyzettel, de ez nem nyugtatott meg. Már egy jó hete leőweysta voltam, amikor részletesen elmondtam édesanyámnak nyomasztó érzéseimet, aki a tőle megszokott mosolygós nyugalommal pillanatok alatt kibancolta a lelkemben frissen összekuszálódott szálakat és hosszasan beszélgettünk a múltból. Kiderült, hogy anyukám is egy kerek esztendőn át ugyanabba az osztályterembe járt — a hajdani zárdába, tanítóképzőbe. S milyen osztályba, milyen társak közé? Akik azóta is rendszeresen találkoznak, s nemcsak volt társuk temetésén, hanem amúgy is. Akik megőrizték a közösen írt naplót, a pad alatt folytatott levelezést, s ki tudja, hogy még mi mindent...

Kik ők? Azok, akiket csak így emlegettünk: Kovi, Simi, Puci, Joci, Zsovi és O: Beni. S akik engem olykor — a hasonlóság miatt „kis Beninek” szólítottak.

A POPVILÁG JELENTKEZIK

HELLO, SZIASZTOK!

HÍREK—INFORMÁCIÓK

A Lennon famíliáról nem mondható el, hogy jó az egymás közti viszonyuk. Yoko Ono nem engedte meg fiának, Seannak, hogy mostohabátyjával barátkozzon, mivel Julian igencsak botrányos életmódot folytatott (kábitó-szer, italok stb.). Nyár elején sikerült depressziójából kigyógyulnia, s már Yoko is engedi a két fiú barátságát. Ezt mi sem jelzi jobban, mint az a tény, hogy hamarosan egy közös kislemezt fognak készíteni Stand by Me (Állj ki mellettem) címmel. — Az új Gene Wilder filmnek (See no evil, hear no evil) a Was not Was készítette el a zenéjét. A főlételeken közreműködik a két főszereplő Gene Wilder és Richard Prior is. — Bob Dylan fia, Jesse rendezte Maria McKee új videoclippjét. A dal címe: To Miss Someone (Hiányozni valakinek).

***

A hét szenzációs bejelentése: Michael „Jacko” Jackson idén karácsonyra megjelenteti a legjobb főlételeit, egy duplaalbumon. A The Greatest Hits (A legnagyobb sikerek) pro-

ducere: Quincy Jones. Az album három új dalt is fog tartalmazni.

***

A hét nagylemeze: Holly Johnson — Balst. A lemez legjobb dala: S.U.C.C.S.E.S.

***

Új kislemezek Angliában: New Orden — Run Two (Kettősfutás)

Thomas Dolby: My Brian is like a sieve (Az agyam olyan, mint egy szita)

Elton John: Hearing Hands (Halló kezek).

Új nagylemezek: Herb Albert — The Abstract Heart (Absztrakt szív)

Barry White: The man is black (A férfi fekete).

***

Az amerikai Billboard magazinban találtak a következő összeállítást. Érdemes végigtekinteni a listát, amely azokat az előadókat tartalmazza, akik a leghosszabb ideje birtokolják a listát.

Első helyen a Def Leppard Hysteria című albuma áll. Ez a lemez 101 hete

van a listán, jelenleg a 69-ik helyen áll. Második: Guns N' Roses 100 (40); harmadik Peter Gabriel SO 82 hét (163 hely), negyedik az eredeti angol színészekkel elkészített Operaház Fantomja című lemez 75 hét (161); és az ötödik helyen Basia albuma, a Time & Tide található 75 hét (169. hely).

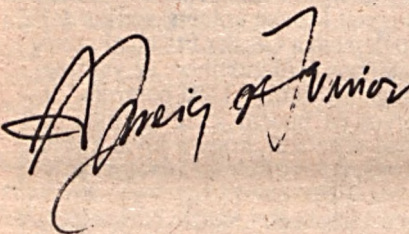
***

Steve Kingston a New York-i Z 100-as rádióállomás lemezlovasa. Öt héten keresztül ajánl egy-egy felvételt. Ezen a héten a legjobb dal: Madonna Express Yourself című songja.

***

Sikervárományos dalok: Michael Morales: Who do You give Your Love to? (Kinek adod a szerelmedet?)

Ebony — Silly wasn't Silly (Silly nem volt buta)

A BEATLES MEGJELENT

ÖSSZES ALBUMA 44/4. rész

Please, please Me! Megjelentési ideje: 1963. március 22.

Ezt a lemezt George Martin először élő lemezként kívánta elkészíttetni a liverpooli Cavern klubban, ám hosszas lebeszélés után sikerült őt meggyőzni, hogy stúdióalbum legyen. Így a Beatles fogta magát és 1963. február 11-én bevonult az EMI Abbey Road nevű stúdiójába. Reggel tízkor kezdtek a munkát és este tizenegykor lettek kész. Tizenhárom órai munka, tíz dal rögzítése és négyszáz font kifizetése után az album készen állott. Persze, hátra volt még a keverés és az egyéb tennivalók intézése, de a lemez így is időre boltokba került.

A lemezre azok a dalok kerültek, melyet a Beatles már évek óta játszott. Eredetileg kilenc dalt kívántak fölvenni, de az utolsó annyira tetszett mindenkinek, hogy azt is rögzítették. Ez a Twist & Shout volt.

A lemez beharangozó kislemez a Please, please Me azonnal első lett a londoni slágerlistán. Ez persze nem volt csoda, hisz a Beatles teljesen átalakította az angol zenét, a zenei világot. Mindaddig csak filmzenék, illetve Londonban, vagy a Broadway-n játszott musicalek lemezzváltozatai szerepeltek a listákon. Angliában csak Elvis Presley és két három másik amerikai előadó, és az angolok közül is csak Cliff Richard és a Shadows került föl egy-egy rövid ideig a listákra. Így már érthető, hogy miért jelentett áttörést a

Beatles megjelentése, illetve ennek az albumnak a kiadása. A lemez dalai:

A oldal — I saw standing there; Misery; Anna (Go To Him); Chains; Boys; Ask Me why; Please, please Me.

B oldal:

Love Me Do; P. S. I love You; Baby It's You; Do You want to know a Secret? A taste of Honey; There is a Place; Twist & Shout.

A heavy metal atyjai: Black Sabbath

A balkezes gitáros Fekete Szombatja

Sötét, lehangoló, szinte kizárólag mollos hangsorok, csontkemény gitár, váratlan ritmusváltások, még váratlanabbul „elvágot” dalok, misztikus, okkultista, halálszagot árasztó szövegek: ez a Black Sabbath, a heavy metal ősegyüttese, amely húsz év után is a műfaj egyik legeredetibb társulata.

A zenekart 1968-ban „Earth” néven alapította a balkezes gitáros, Tony Iommi az angliai Birminghamben. Ez a város sok remek zenészt adott a világnak, innen származtak többek között a Traffic, a Led Zeppelin, a Uriah Heep tagjai is, és „Brummie”-t, ahogy szerelmesei nevezik, joggal tekintjük a heavy metal szülőföldjének a Black Sabbath feltűnésével. Akkor, amikor a gitárok fölényét a rock-ban lassan kezdték kiszorítani a billentyűsök, az új kvartett kizárólag a gitárookra és a nem kevésbé durva dobokra alapította zenéjét. A remek technikájú Iommi mellett Geezer Butler szállította a sátánizmus, a végtelen éjszaka hangulatát szövegeiben, a síron túli ének pedig Ozzy Osbourne tehetségét dicsérte. Világhírűvé második nagylemezükkel, a „Paranoid”-dal váltak, és pályájuk egészen 1973-ig töretlen volt. A sötét zenének olyan klasszikusait adták elő pokoli hangerővel, mint az „Iron Man” a „War Pigs” a „Children Of The Grave” a „Sabbath Bloody Sabbath”. Koncertjeik felérték egy-egy „fekete misével”.

Ezt követően azonban érthetetlen módon „lágyítani” kezdték zenéjüket, és ez nem tett jót nekik. Hamarosan Ozzy Osbourne kivált a zenekarból, továbbvitte az eredeti Sabbath-hangot és ettől kezdve valóságos népvándorlás in-

dult meg a Sabbath-ban, elsősorban az énekes posztján: megfordult itt Ronnie James Dio, Ian Gillan és Glenn Hughes is. És miközben a Sabbath fokozatosan elvesztette igazi arculatát — bár az 1980-as „Heaven And Hell” című album újra remekül sikerült — a 80-as évek fordulóján zenekarok egész sora kezdett abból egészen jól megélni, amit Iommi és bandája kitaláltak: aligha valószínű, hogy évtizedünk olyan nagy sztárjai, mint az Iron Maiden, a W.A.S.P., vagy a Metallica eljutottak volna a világsikerig, ha nem merítenek bőven a Sabbath eredményeiből. Azok a horrorral teli szövegek, amelyek a maguk idejében még újdonságnak számítottak, mára már kötelezővé váltak a műfajban, akárcsak a fekete bőrruhák, a lefelé fordított kereszték, a koponya- és pókhálódíszletek.

A Sabbath eredeti felállásában lépett fel 1985-ben a Live Aid-en, de ez csak egyszeri alkalom volt. Többéves mélypont után az idén év elején tért vissza az együttes teljes lényében: Tony Iommi meghívta a zenekarába a rock történetének egyik dobosóriását, Cozy Powellt, és Tony Martin énekessel vissza tudták varázsolni ugyanazt a nyomasztó hangulatot, ami a korai Black Sabbath-ot jellemezte. Új lemezüket, a „Headless Cross”-t a kritika és a közönség egyaránt egy új nagy korszak kezdetének minősítette.

A „rég-új” heavy metal csapatot a szépszájú magyar rajongóssereg is hallhatja hamarosan: szeptember 25-én a Budapest Sportcsarnokban varázsolnak „fekete szombatot”.

Göbolyös N. László,
MTI—PANORÁMA

SLÁGERLISTA

London/New York
Szept. 15.

LONDON

10. Blame it on the Boogie — Big Fun
9. Every Day — Jason Donovan
8. HEY DJ — Beatmasters and Betty Boo
7. Personal Jesus — Depeche Mode
6. Numero Uno — Starlight
5. Right Here Waiting — Richard Marx
4. Swing the Mood — Jive Bunny And The Mastermixers
3. Sowing the seeds of love — Tears For Fears
2. I need Your lovin — Alison Williams
1. Ride On Time — Black Box

NEW YORK

10. 18 and Life — Skid Row
9. The end of the Innocence — Don Henley
8. Keep on Movin' — Soul II Soul
7. Girl I'm gonna Miss You — Milli Vanilli
6. If I could Turn back Time — Cher
5. Shower Me with Your Love — Surface
4. Cold-Hearted — Paula Abdul
3. Heave — Warrant
2. Hangin' Though — New Kids On The Block
1. Don't wanna loose You — Gloria Estefan

A Country & Western listát Lionel Cartwright vezeti Give Me His Last Chance című dalával.

Rádió, televízió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Tudomány és gyakorlat. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. 11.05: Az Állami Népi Együttes zenekara játszik. 11.30: „Könnyű Neked, mert Te sohasem hazudtál” Portré a 70 éves Pákolitz Istvánról. 12.45: A Föld, amelyen élünk. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Erről beszéltünk... 14.37: Fúvós nyitányok. 15.00: Magyar Írás. 15.49: Szürke mese. Török Gyula novellája. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló. 17.00: Orvosi tanácsok. 17.05: Ükőzözpontok — a társadalombiztosításban. 17.30: Népdalok, néptáncok. A Budapest Táncegyüttes zenekara játszik. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 18.20: Levelekre röviden. 19.15: Sportvilág. 19.40: Szvorák Katalin népdalokat énekel. 19.50: Gong. 20.00: Számítógéppel a hátrányos helyzetűekért. 20.30: Klasszikusok operettekből. 21.00: Kilátó. 21.45: „Hajszálgyökök” 22.00: Hírvilág. 22.30: Mérleg.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben. 9.05: Egy maffiavezér folyamodványa. Gyárás Endre szatírja. 10.05: Rockzene CD-n. 11.05: „Ó, ó, ó, nagymami...” Nagymamák, nagypapák, unokák műsora. 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00: Vásár-rádió. 14.30—16.55: Péntektől — péntekig. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Otódik sebesség. 18.30: A Rock Gyermek. 19.05: Garázs. 19.35: Fiataloknak! 20.57: Sport. Tudósítás a Csepel—PMSC labdarúgó-mérkőzésről. 21.05: Nóták. 21.30: Cigányfélérra. 22.00: Randevő Szentendrén. 23.10: Sporthíradó. 23.20—0.14: Gábor S. Pál szerzeményeiből.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Arturo Toscanini vezényli az NBC szimfonikus zenekarát. 10.11: Dietrich Fischer-Dieskau Pfizner-dalokat énekel. 10.35: Zengjen a muzsika! 11.05: A Szlovák Filharmonikus Zenekar szlovák zeneszerzők műveiből játszik. 12.05: Magyar művészek operafelvételeiből. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: Zenekari muzsika. 15.11: Verdi: Pater Noster. 15.19: Magyar zeneszerzők. 16.05: Új operalemezeinkből. Wagner: A walkür. Háromfelvonásos zenedráma. 19.05: Barokk muzsika. 19.30: FúvósFórum. Nemzetközi Rézfúvós Kamarazenei Verseny. 20.00: Kapcsoljuk a berlini Schauspielhaust. A Berlini Rádió Szimfonikus Zenekarának hangversenye. Közben: kb. 20.45: Műsák költöztek a házakba. kb. 21.05: A hangversenyközvetítés folytatása. kb. 22.00: Újraolvasva. Szép Ernő: Jázminok illata. kb. 22.10: Operaáriák. 22.30: Kamarazene. 23.12: Kódexek zenéje.

TV1

9.00: Képűjság. 9.05: Tévétna. 9.10: A lappantyú. 9.35: Pintér József. „Egy óra múlva itt vagyok...” 10.35: Képűjság. 16.50: Hírek. 17.00—19.00: Péntek délután. 17.00: Evgyűrűk. Kb. 17.30: Téka. Kb. 17.40—17.55: Riportfilm. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. 19.00: Esti mese. 19.10:

Tévémozi előzetes. 19.25: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Vers mindenkinek. 20.15: Tévémozi: HA... 22.00: Reklám. 22.05: Erzsébet-díj előzetes. 22.10: Új Hullám. 22.55: Súlyemelő Világ bajnokság. 23.25: Híradó 3.

TV2

17.00: Képűjság. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Szabó Pál: Isten malmai. 20.23: TV2 20.45: „Ki viszi át a szerelmet?” 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2 21.30: Hárman egy témáról. 22.10: A cornwalli titok. Kb. 23.40: TV2. Napzárta.

SKY CHANNEL

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. 11.30: Sky-krónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. 13.55: Közkórház. 14.50: Változó világ. 15.45: Szeretni. 16.15: Fialat orvosok. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás-jelentés. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás-jelentés. 7.39: Üzleti hírek. 8.00: Időjárás-jelentés. 8.02: Egyveleg. 15.30: Off the Wall. 16.30: On the air. 18.30: The Global Chart Show. Slágerlista-körkép. 19.30: The Lloyd Bridges Show. 20.00: Turistamagazin. 20.25: Hollywood belülről. 20.50: Transmission. 21.50: világhíradó, időjárás-jelentés. 22.00: Chart Attack. 23.00: Koncertkülönlegességek. 0.00: Hírek, időjárás-jelentés, majd Egyveleg.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: Magazin. 17.10: Esély a daloknak. 17.30: Konyhatalkok. 18.05: Hírek, időjárás-jelentés, közvetítés Carcana-ból. 18.30: Pihenőidő. 19.00: Ushuaia. 19.30: Hírek, időjárás-jelentés. 19.40: Csillag papiros. 20.00: Üzleti hírek. 21.00: A világ végén. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Filmklub: Judex. 0.00: Vendégségben Frednél. 0.35: Csillag papiros. 1.00: Műsor-zárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Tévébölt. 9.30: Műsorelőzetes. 9.35: A vörös hajú Anne. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Öletek konyhatündéreknek. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Halk gitár az éjszakában. 13.00: Tévébörze. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Az igazi szellemirtók. 14.30: Boldog napok. 14.55: Az arany lövés. 15.05: Közkórház. 15.50: Pénzügyi öletek. 16.00: Tévébölt. 16.25: Bonanza. 17.25: Öletek vásárlóknak. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Boszorkányt szeretek. 18.15: A hibbantak. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.35: Sport. 21.45: Robin és a hét gengszter. 23.40: Hírek, sport, időjárás. 23.50: A brooklyni Gyilkosok klubja. 1.20: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: TV-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: Saram, baram. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották — nézzék! 15.15: Rádás program — éjszakai műsor — ism. 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: Gyermekműsor. 18.05: Számok és betűk. 18.25: A népdal elébe. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turisták részére. 19.18: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: A megpecsételt tizenkettő. 21.00: Szórakoztató műsor. 21.30: TV-napló III. 21.50: Pénteken 22-kor. 22.50: Hírek külföldi turistáknak. 22.55: Rádás program — éjszakai műsor. 01.25: Hírek. 01.30: A szombati műsor ismertetése.

2. műsor: 16.25: Műsorismertetés. 16.30: TV-naptár. 16.40: Hírek. 15.45: Oktatóműsor. 17.45: Panoráma 15. 18.00: Rijekai körzeti program. 18.45: Kritikus pont. 19.15: TV-kiállítás. 19.30: TV-napló. 20.00: A hét műsora. 20.45: Hírek. 20.52: Parlamenti krónika. 21.15: Egy szerző, egy film. 21.35: Nagyvásári TV-Iroda. 21.50: A rodeóbajnok. 23.20: A szombati műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold

Szabad Európa Rádió pénteki műsor

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hír-magarázatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: A hallgatóé a szó. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Szerkesztők fóruma. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Rádióegyetem. 12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztők fóruma. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatóé a szó. 16.40: A politikai gondolkodás története. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világgazdasági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: A hallgatóé a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világgazdasági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Magyar politikai magazin. 0.45: Műsorzárás.

Hirdessen postai feladással!

Kedves Olvasó! Ha kitölti ezt a szelvényt, borítékba teszi és feladja címünkre:

DÁTUM RT. 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.
hat napon belül olvashatja hirdetését
(fizetés utólag, kiküldött csekkünkön).

Megrendelő neve: .....

Címe: .....

Megjelenés napja: .....

Hirdetés szövege: .....

Ha jönnek kintől a kosarak

Dobi a dobógép szerepében

A Zetében ász, a válogatottnál kegyvesztett

Tekintettel arra, hogy a ZTE focistái kiestek az NB II-be és ott is gondjaik vannak, Zala fővárosa szurkolóinak érdeklődése újfent a kosarasok felé irányul. Mire e sorok megjelennek, már ismert a hazai MAFC elleni idénnyitó mérkőzés végeredménye. Mi azonban még a premier előtt beszélgettünk Dobi Antallal, a ZTE, de talán a hazai mezőny egyik legkiválóbb játékosával, aki már több mint egy évtizede, ahogy mondani szokás a pályán van.

— *A bajnoki címmel és a kupagyőzelemmel párosuló dicsőítmények után enyhén szólva vegyes érzelmelek fogadták a szurkolók a negyedik helyet. A bronzsáta egyébként sem csigázta föl kellőképpen a Zetét.*

— Nézd, elment a Gellér Sanyi, új edző érkezett új elképzelésekkel. De az eredményesség megtörésében lényeges momentum volt, hogy nem találtuk meg Szűcs Józsi utódját a centropozícióban.

— *Gellér után van nosztalgia a csapatban belül?*

— Nincs. Az első évben, amikor hozzánk jött, ötödikek lettünk és a rá következő évben nyújtottunk kiemelkedőt. Gellért valóban legenda veszi körül, de el kell, hogy mondjam: a klasszikus értelemben ő nem igazán jó edző. Sanyi a meccsvezetésnek, a hangulatkeltésnek, a pszichikai felkészítésnek a nagymestere. Zalai sikerének titka itt keresendő. A mi csapatunk ugyanis nagyon hajlamos egy-egy kudarc, sikertelenség után pánikba esni, így belefutni további nem várt vereségekbe. Gellér feloldotta a gátlásokat, úgy mentünk, mintha semmi sem történt volna.

— *Például a bajnoki döntőben, amikor otthon veszítettetek és tulajdonképpen Baján kapartátok ki a gesztenyét.*

— Igen így volt.

— *Szóval, az idei negyedik hely után újból valami nagy alakítás következik. Tekintettel arra, hogy a Zete nem csak egy akármilyen idegenlégióst, hanem egy kiváló litvánt szerződtetett.*

— Nem akarom elkiabálni, de úgy érzem: jobbak leszünk mint tavaly. A Pulában rendezett Alpok-Adria Kupa is valami hasonlót sejtetett. Képesek voltunk olasz első ligás csapatok ellen száz pont fölött dobni, s a vereségek is kis különbségűek voltak. A majdani végső bajnoki helyezéseinkre nem szívesen tippel. Azért nem, mert riválisaink a Körmen, a Csepel és a Bp. Honvéd is külföldi játékosokkal erősített, s akkor még a Tungsramról nem is szóltam, amely az idén nagycsapatává válhat.

— *Játékban hoz-e valami új színt a ZTE, ami egyúttal a siker záloga lehet?*

— A litván fiú beépülésével változik a játékmódunk. Nem a palánk alatt akarunk csatát nyerni, hanem a középtávú és távoli dobásokkal próbáljuk meg kicsikarni a győzelmet. Ha a terünk valóra válik, akkor valóban mindenkit legyőzhetünk.

— *Harminckét évesen nagy szív-fájdalma a válogatottság. Az utóbbi két-három évben kiemelkedőt nyújtott, de a „Dobi már nem a mi emberünk, nem a jövő embere” jellegével elfelejtették.*

— Kétszer azért játszottam a nemzeti tizenegyben. Hogy miért csak ennyiszor, ezt ne tőlem kérdezd meg! Van bennem tüske emiatt, így ha hívnának is, akkor sem mennék már!

Bálint Gy.

Olasz kóstolót kérnek a brazilok

Lazaroni „kémkedik”

Miután Brazília a Chile elleni nem mindennapi izgalmakat hozó versenyfutásban helyet biztosított magának a jövő nyári Olaszországban sorra kerülő labdarúgó világbajnoki döntőben, érthető, hogy a dél-amerikai válogatott szövetségi kapitánya, Sebastiao Lazaroni már javában dolgozik azon, miként készíthetné fel a legeredményesebb csapatát a 24-es finálé erőpróbáira.

Lazaroni az 1990 tavaszára érvényes elképzeléseit is kidolgozta. Olyannyira, hogy közölte: a jövő év késő tavaszán brazil földön alapoz a brazil válogatott. Az itt eltöltött 3 hét után előbb az Egyesült Államokba utazik, majd onnan már Olaszországba tart a dél-amerikai legénység. Lazaroni szerint az is elképzelhető, hogy az Egyesült Államok helyett Portugáliában „élesítik a formákat” Romario és társai. A világbajnoki fináléban pályára lépő brazil keret tagjait április 16-án jelöli ki a szakember.

Amint az szokás, ilyen fontos világválasztás előtt szinte valamennyi érdekelt ország szakvezetői igyekeznek tájékozódni arról, mi várható a legnagyobb riválisok részéről. Lazaroni rész dologra vállalkozott: október 14-re barátságos mérkőzésre kért lehetőséget az Olasz Labdarúgó Szövetség illetékeseitől. A vb-házigazda itáliaiak válasza nem sokat késett, Azeglio Vicini szövetségi kapitánynak is kapóra jönne egy olasz — brazil előkészületi 90 perc. Még azon vitáznak, október

12. vagy 14. legyen a végleges időpont. Könnyen elképzelhető, hogy ezen az októberi napon a jövő nyári „aranymérkőzés” résztvevői néznek farkasszemet egymással.

Az említett, olaszok elleni felmérés jellegű erőpróba után Sebastiao Lazaroni nem utazik vissza hazájába. Elképzelései szerint legalább 6 olyan vb-selejtezőt kíván megnézni az öreg kontinensen, amelyek tapasztalatai alapján képet formálhatna az európai labdarúgás mai igazi játékeréről.

*

A brazil foci mai elgépiesedő futballvilágunkban unikumnak számít. Rengeteg a híve az öreg kontinensen is. Sokan szorítanak majd a Lazaroni-legénységnek Olaszországban, hogy immár 20 év szünet után ismét feljusson a trónra. (1970-ben nyertek legutóbb világbajnokságot a brazilok). Az elmúlt világbajnokságok tapasztalatai azt mutatják, hogy ez akkor sikerülhet, ha a technikai tökély, csillogás az eddiginél európaibbá válik. Ha az argentinokhoz hasonlóan racionalizálódik, egyszerűsödik játékuk, nem mindent a szépségnek, a látványosságoknak rendelnek alá. A szomszédok az elmúlt tizenkét évben kétszer is nyertek... Ez azonban nehéz ügy. A brazilok nemzeti sajátosságaikból nem adnak föl semmit, még akkor sem, ha majdan a VB-ről hazautazó társaságuk esetleg titokban kell landolnia.

—bégyé—

A spanyol kapitány szerint

Meglesz az egy pont

A labdarúgó-idény kezdetének megfelelő formát mutattak a spanyol válogatott játékosai a lengyelek elleni szerda esti előkészületi találkozón (1:0). A hazai bajnokság előrehaladtával egyre nagyobb ritmus jellemzi játékukat. „Októberre, novemberre és decemberre már igazán jó formába lendülnek jelöltjeim” — mondta Luis Suarez spanyol szövetségi kapitány. A szakvezető a spanyol-lengyel barátságos mérkőzés után nyilatkozott, és közölte, nem valószínű, hogy ugyanazok a játékosok lépnek pályára október 11-én a magyarok ellen, akik szerdán a La Coruna-i stadionban játszottak. Vélhetően más lesz a támadásépítés is. Suarez kifejtette, a magyarok ellen az első perctől kezdve a győzelemre fognak törekedni, hiszen sem neki, sem a játékosainak nem tetszik a védekezés. „Támadó felfogással már nyugalmat szerezhettünk, és elérhetjük a világbajnoki döntőbe való eljutáshoz szükséges egyetlen pontot” — tette hozzá Suarez. A spanyol sportlapok egyértelműen nívóulannak minősítik a barátságos mérkőzést. A Marca bővebben elemzi, miért fűtyültek a nézők La Corunában.

A lap tapintatosan csupán annyit jegyez meg, hogy valóban hiányzott az izgalom a játékból. Az As szerint a spanyol nemzeti válogatott csak az első félidőben mutatott minősíthető játékot, a második játékrészben ideges kapkodás jelezte, hogy az idény elejét tart az ibériai nemzeti tizenegy.

Budapest Nagydíj a jövőben

A MASZ-tól függetlenül

Idén is megvolt, de lehetett volna jobb is, sokkal jobb is — röviden így lehet minősíteni a magyar atlétika büszkeségéeként emlegetett Hungalu Budapest Nagydíj 1989. évi versenynek színvonalát. A „bizonyítványhoz” tartozik, hogy az olimpia utáni esztendőben februártól szeptemberig jóformán nem volt megállás, egymást követék a rangos erőpróbák, előbb fedettpályán, aztán szabadtéren, s ezen a „futószalagon” bizony sokan elcsúsztak...

A 12. nagydíjon, amely idén is a Magyar Alumíniumipari Tröszt támogatását élvezte, s ennek megfelelően annak nevét hirdette, s amely továbbra is az IAAF Mobil Grand Prix-sorozat kötelékébe tartozott, a szokásosnál valamivel kevesebb híresség rajtolt, ráadásul közvetlenül a verseny előtt hatalmas nyári zápor ijesztette el a közönséget, s kishíján az egész viadalt elmosta.

Ez a múlt, de vajon mit hoz a jövő, költői kérdések, azaz, hogyan tovább, Hungalu Budapest Nagydíj? — ezt a kérdést tette fel az MTI munkatársa dr. Spiegl Józsefnek, a verseny szervező-

bizottsága elnökének. — Szervezőbizottságunk szerdai ülésén alaposan elemezte az idei Hungalu Budapest Nagydíj tapasztalatait, s önkritikusan arra a véleményre jutottunk, hogy az előkészületek bizonyos területein nem tettünk meg mindent a siker érdekében, máshol pedig későn láttunk munkához — ismerte el a szervezőbizottság első embere. — Megállapítottuk azt is, hogy abból az összegből — 110 ezer dollárból és 10 millió forintból —, ami 1989-ben a rendelkezésünkre állt, jövőre nem tudunk kijönni, még az idei színvonalat sem tudjuk garantálni. Számolnunk kell azokkal is, hogy 1990. január 1-jétől — mint valamennyi szakági szövetségnek — a MASZ-nak is megváltozik a jogállása, ami lehet, hogy a nagydíj szervezőbizottságának teljes önállósításával jár együtt. Másképpen fogalmazva: elképzelhető, hogy az eddigiektől eltérően jövőre a MASZ-tól függetlenül, önálló felelősségű társaságként lép fel a Hungalu Budapest Nagydíj szervezőbizottsága, vállalva a lebonyolítással együtt járó kockázatot.

A királynő is kokszolt?

Hormonzavargás

Megdöbbenő vádakkal állt elő a nyugatnémet Stern magazinban Darrell Robinson amerikai atléta. Az 1986-ban a 400 méteres síkfutásban bajnoki címet szerzett futó azzal vádolta a szöuli olimpia elsőszámú sztárját, Florence Griffith-Joyner, hogy növekedési hormonokat szedett! Elmondta, hogy őt Carl Lewis edzője beszélt rá anabolikus szteroidok szedésére. Griffith-Joyner is élénk érdeklődést mutatott a doppingszerek, különösen a növekedési hormonok iránt. — Amikor az árakról esett szó, és megmondtam, hogy 10 köbcen-timéter hormon 2000 dollárba kerül, azt mondta: „Ez örületes” — állítja Robinson. — Aztán így szólt: „Úgy látszik, ha akarsz keresni egymilliót, akkor be is kell fektetni néhány ezret”. Néhány nappal később adott nekem egy 20 ezer dollárról szóló csekket. Robinson 1988 márciusában vásárolta meg és juttatta el Griffith-Joynernek a növekedési hormonokat. Ezután „Flo-Jo” egyik évről a másikra 100 méteren szinte hihetetlen világsúcsot állított föl.

Szülőben megnyerte a 100 m-t, világsúccsal a 200-at, aranyérmert szerzett a 4 x 100-as váltóban, ezüstöt a 4 x 400-as váltóban.

A bajnoknő nem hagyta szó nélkül a súlyos vádakat.

— Több éve ismerem Darrellt — mondta. — Soha nem volt a házamban, és én sem voltam soha nála, de az igaz, hogy a pályán sokat beszélgettünk. El kell mondanom, több jel is arra utalt, hogy megrögzött hazudozó.

A cikket Griffith-Joyner így kommentálta: — Egészen elképesztő, az egész hazugságok során alapszik. Majd bolond volnék én doppingolni! — fakadt ki. — Szeretném megkérdezni Darrellt, hogy valóban ő mondta-e mindazt, ami az újságban megjelent. Nem fogjuk ezt csendben eltűnri, élni fogunk törvény adta jogainkkal — jelentette ki Gordon Baskin, a Florence Griffith-Joyner pénzügyeit intéző menedzser. — Az ilyen cikkek ugyanis óriási károkat okoznak. Griffith-Joyner soha nem „kokszolt” ez a férfi (Robinson) megrögzött hazudozó. Mikor hagyják már abba e fiatal hölgy elleni vádaskodásokat?

A menedzser utolsó — költői — kérdésre nyilván az adja a magyarázatot, hogy védencét nem először érik hasonló vádak. Igaz, az eddigiek soha nem voltak ennyire direkték és nyíltak.

FOCIHÉTVÉGE

A labdarúgó NB I. hétfévi, 7. fordulójára ezúttal is háromnapos szurkolási lehetőséget kínál. Pénteken este 18 órakor a gyári szigeten (játékvezető: Szilágyi S.) különösen szurkolhatnak a hazaiakért, a Csepelért, mert a papírfoma nem sok jót ígér számukra... Ezen a találkozón ugyanis a legutóbbi fordulóban az addig száz százalékos teljesítményt nyújtó Ú. Dózsa 4:0-lal hazaküldő Pécsi MSC-t látják vendégül. A tervezett pécsi csapat: Bodnár—Kónya (Márton vagy Tomka), Bódog, Braun, Palaczkó—Megyeri, Bérczy, Turi, Czéh—Lovász, Lehota. Csepel: Szieben—Gyimesi, Tyukodi, Nagy, Horváth—Varga, Tompos, Rixer—Stefanov, Ivanics, Hamar.

— Mit várnak Siófokon a Fradi ellen?

— Egyértelműen győzelemre játszottunk a Fradi ellen — mondta Gellei Imre, a Siófok edzője, aki egyébként nagy küzdelmet, jó mérkőzést vár holnap este.

— Nem tartanak attól, hogy úgy járnak, mint a Vasas ellen? Irányítanak, mezőnyfőlényben játszanak, de a pontokat az ellenfél viszi el?

— A három pontért kockáztatni kell, odahaza sem lehetünk mindig szerencsétlenek. Egyébként már annak örülök, ha még nem is vagyunk igazán eredményesek —, hogy a hazai meccseink már másak, mint a tavalyiak, nem vergődünk, nem szenvedünk.

— Változtat a győztes csapaton?
— Gondolkodom még az összeállításon, az utolsó edzések döntenek. Harcra kész ugyanis Freppán és Borostyán.

A csapat: Horváth Gy.—Kolovics, Aczél, Olajos, Marozsán (Brettner) — Keszeg, Zsadányi, Meksz—Borostyán, Freppán, Magyar (Kirhmayer). Kezdés: 18 óra.

Az NB I. hetedik fordulójának további mérkőzései: Szombat: Ú. Dózsa—Vác (18), Bp. Honvéd—Vasas (16, a tévé közvetíti), Békéscsaba—MTK (16), Videoton—DVSC (18), Haladás—Rába ETO (16). Vasárnap: Tatabánya—Veszprém (15).

Sport — politika

A rigai sportminiszter kifejezte a lett sportmozgalomnak azt a törekvését, hogy — legalábbis részlegesen — elismertesse a köztársaság saját olimpiai bizottságát. Észtországban és Litvániában is hasonló tervek megvalósításán munkálkodnak. — Történelmi jogunk van a saját olimpiai bizottsághoz, hiszen a huszas évek közepétől 1940-ig, amikor beolvadtunk a Szovjetunióba, Észtországnak, Lettországnak és Litvániának is megvolt a külön, önálló olimpiai bizottsága — mondotta.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A KSH-SZÜV SZEKSZÁRDI SZÁMÍTÓKÖZPONTJA

(7100. Szekszárd, Wesselényi u. 15.) pályázatot hirdet

SZERVEZÉSI ÉS PROGRAMOZÁSI OSZTÁLYVEZETŐ munkakör betöltésére

Az osztályvezető feladata:

A Számítógéppont közép- és rövid távú feladatainak megvalósítása érdekében a rendelkezésre álló munkaerő és eszköz hatékony, takarékos és rendelkezésszerű felhasználásának megtervezése, megszervezése, irányítása és ellenőrzése.

Piacutatást végez a szoftverfejlesztési és egyéb számítástechnikai alkalmazások területén, menedzseli a vállalkozásokat.

Pályázati feltételek:

- szakirányú felsőfokú iskolai végzettség,
- szakmai gyakorlat a számítástechnika területén,
- 3 éves vezetői gyakorlat,
- erkölcsi, politikai feddhetetlenség,
- idegennyelv-ismeret előny.

Bérezés:

Felkészültségtől függően megegyezés szerint, valamint a jelenleg érvényben lévő érdekeltiségi rendszerek megfelelően.

A pályázat tartalmazza a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, besorolását, jövedelmét, az eddigi munkakörök felsorolását, részletes önéletrajzát, iskolai, szakmai, politikai, esetleg nyelvtudását tanúsító okiratok másolatát.

A pályázat benyújtási határideje:

1989. október 31. A borítékon „Pályázat” megjelöléssel.

A pályázatokat bizalmasan kezeljük, a döntésről a pályázókat írásban értesítjük.

Bővebb felvilágosítást a személyzeti vezető ad.

Tel.: 74/16-822.

KSH-SZÜV
SZEKSZÁRDI SZÁMÍTÓKÖZPONT

Köszöntjük

Móric

nevű olvasóinkat

Móric a latin Mauritius rövidüléséből származik. Jelentése: mór, szerencsén. Az afrikai szerzetes, Maurus Afer, Szent Mór az i. sz. III. században élt, s Rómában halt vértanúhalált, 284-ben. A VI. században élt Szent Mór bencés apát volt. A bennünket legközelebből érintő Szent Mór püspök szintén bencés szerzetes volt, a mártónhégyi (ma pannonhalmi) apátság szerzetese, aki 1036-ban pécsi püspök lett. A világiak közül a XVIII. században élt Benyovszky Móric, Madagaszkár királya viselte e nevet; az ő angol nyelvű emlékiratait egy másik magyar Móric, Jókai fordította magyarra, aki eredeti Móric nevét 1848-ban, a forradalom alkalmával változtatta Móra.

A Nap két: 6.20 órakor
nyugszik: 18.44 órakor

A Hold két: 23.08 órakor
nyugszik: 15.19 órakor

Bizottságot a jogokért!

Az MDF Tolna Városi Szervezete felhívja a Tolna megyében működő ellenzéki szervezetek jogi szakembereit, hogy alakítsanak megyei Konzultációs Jogászbizottságot. Ezen bizottság elsődleges feladata az MSZMP-vagyon, vagyonkezelői jog átmentési, átalakítási kísérleteinek (lásd Next 2000 Kft, a veszprémi Cimbriana Kft, stb.) figyelemmel kísérése és az esetleges jogsértések, illetve az etikaiag feletlenebb megkérdőjelezhető tranzakciók nyilvánosságra hozatala, jogorvoslása. Ezen túlmenően a bizottság minden egyéb területen foglalkozhatna a törvényesség megővésével, kiemelve a választási előkészületeket, valamint magát a választásokat.

MDF Tolna Városi Szervezete

Helikopterszerencsétlenség

Üzbegisztánban szerencsétlenség ért egy katonai helikoptert szerdán.

Az Mi-8-as típusú helikopter, 15 fővel a fedélzetén, egy kábítószerkészítés céljából telepített nagy mákültetvény megsemmisítését végezte, ami-

Növényvédelmi tennivalók

A Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium legfrissebb növényvédelmi összesítése arra hívja fel a figyelmet, hogy az utóbbi napokban nőtt az amerikai fehér szövőlepe-lárva fertőzősége. Másfél-két héttel ezelőtt még csak a déli országrészekben voltak kiterjedtebb góccok, most viszont már a nyugati megyékben is terjed a fertőzés. A szakemberek szerint a leghatásosabb védekezés az, ha a lárvákkal fertőzött ágakat elégetik.

Mivel megkezdődött a búza vetésének előkészítése, a szakemberek szerint itt az ideje, hogy a gazdaságok alaposan felmérjék a jövő évi termést veszélyeztető talajlakó kártevők jelenlétét, és aszerint gondoskodjanak majd a

növényvédelmi kezelésről. A vizsgálatok szerint a magvak úgynevezett fuzáriumos fertőzősége országsszerte 10—15 százalék közötti, s ennél valamivel magasabb, 15—20 százalékos az Alföld néhány tájegységében. Kiuugróan nagy fertőzőségi értéket állapítottak meg a vizsgálatok Fejér, Heves, Komárom, Szabolcs-Szatmár-Szolnok és Vas megyében, ezeken a helyeken egy-egy tételben 30—50 százalékos fertőzőségeket is észleltek. A legfontosabb, hogy az üzemek a saját vetőmagkészleteiket vizsgáltsák felül, és a növényegészségügyi állomások szakembereinek véleményét is kikérve folytassák a nagy értékű vetőmagok csávázását.

(MTI)

A kínai sajtó kínjai

Li Zsuj-huan, a KKP KB PB állandó bizottságának tagja bejelentette, hogy a júniusi események, illetve a burzsoá liberalizmus elleni harc következményeként csökkentik Kínában a napilapok, a folyóiratok és a könyvkiadók számát. A csökkentés mindegyikét azokra a sajtókiadványokra terjed ki, amelyek korábban propagálták a nyugati eszméket és támogatták a kínai diákok demokratikus mozgalmát. Az erre a célra összehívott tanácskozáson számos kínai lap szerkesztői önbírálatot gyakoroltak, köztük a Zsenmin Zsipaó vezetői is.

Napos idő várható

Folytatódik a napos, száraz idő. Hajnalban, reggel többfelé képződik köd, amely délelőtt mindent megszünt. A keleti szél időnként megélénkül. A legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 25 fok körül alakul.

Távolabbi kilátások szombattól keddig:

A hét végén időnként megnövekedhet a felhőzet, de csapadék nem valószínű. A jövő hét elején túlnyomóan derült idő várható, a hajnali, reggeli órákban párássággal, köddel. A legalacsonyabb hajnali hőmérséklet eleinte 10, 15, majd 8, 13, a legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte 22, 27, majd 20, 25 fok között lesz. Jelentős mennyiségű csapadék nem várható.

kor leszállás közben heves széllelés hatására sziklának ütközött. A gépből sikerült kimenekíteni a középső és a farokrészben ülőket, a többi bennrekedten nem tudtak segíteni. A gép kigyulladt, majd fölrobbant.

Négy ember meghalt.

Franciaországban ünnepélyesen felavatták az Atlanti óceán partjához vezető új szuperexpressz-vonal első szakaszát. Ezen egyelőre Le Mansig közlekedhetnek óránként 300 kilométeres sebességgel a szerelvények. A menetrendszerű forgalom a jövő héten kezdődik meg.

A pécsi rádió nemzetiségi műsorai

Deutschsprachige Sendung von Studio Pécs
vom 25. September bis 1. Oktober 1989

Montag: — Nachrichten, — Montagmagazin. Redakteur: Willy Graf.
Dienstag: — In der Muttersprache. — Schulfunk. — Neue Zeitung Vorschau.
— Berichte und Nachrichten. Redakteur: Willy Graf.
Mittwoch: — Nachrichten, — Die Jugendwelle. Redakteur: Zoltan Weisenfeld.
Donnerstag: — Nachrichten, — Aus Geschenkbändern herausgewählt.
— Wunschkonzert. Redakteur: Willy Graf.
Freitag: — Nachrichten, — Kulturmagazin. Redakteur: Willy Graf.
Samstag: — Sie wünschen, wir spielen.
Sonntag: — In der Muttersprache. — Deutscher Tag in Ófalu. (Musiklaische Reportagensendung.) Redakteur: Willy Graf.

*

Plan emisija od 25.09 do 01. 10.

25. 09. ponedjeljak: Vijesti. Glazbeno informativna emisija.
26. 09. utorak: Na maternjem jeziku. Vijesti. Izvjestaji. Zavicejne kuce u Kasadu, Lukoviscu i Koljnofu, Urednik: Andrija P.
27. 09. srijeda: Na valu mladih. Vijesti. Na seminaru...
28. 09. cetvrtak: Vijesti. Panorama-kulturni magazin. O novom cajizevnom casopisu Juznih Slavena.
29. 09. petak: Vijesti. Berba grozda.
30. 09. subota: Emisija po zeljama nasih slusalaca.
01. 10. nedjelja: Na maternjem jeziku. Pregled emisija mjesece rujna.
Urednik: Andrija P.

TELEFAX

79

ezer Ft-ért

Csak a Microsystem Napokon!

BÉKE SZÁLLÓ (Budapest) szeptember 26-28.
naponta fél 9-től 17 óráig

Egyszerű és nagyszerű!
(1000 referencia)

MICROSYSTEM RT.

1122 Budapest, Városmajor u. 74.

Tel.: 565-366, Fax: 559-296

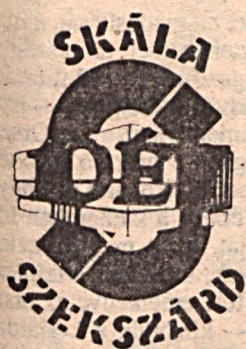
9022 Győr, Molnár Ferenc u. 1.,

Tel. és Fax: 96/16-998

7621 Pécs, Kazinczy Ferenc u. 6.,

Tel. és Fax: 72/25-212

Mindig új
és mindig más,

SKÁLA SZEKSZÁRD ÁRUHÁZ!

TERMELŐK — TERMELTETŐK — LAKOSSÁG

figyelmébe ajánljuk

RAKTÁRÁRUHÁZUNK kínálatát.

Termeléshez, újratermeléshez, magánérs építkezéshez:

- Rúdodacélok (lemezek, szerkezeti acélok)
- Kötőelemek, (csavarok, szegek, hiltik, popszegecsek)
minden mennyiségben és méretekben — színvonalas építészeti igények kielégítésére.

Ne feledje, — AZ ÖN NAGY LEHETŐSÉGE:

SKÁLA SZEKSZÁRD

Keresse fel a Dátum Lap- és Könyvkiadó

képviselőjét

a K-20-as pavilonhoz tartozó
telefon/tárgyalótermében.

Ha hirdetési megbízással tisztel
meg bennünket, 2 napon belüli
megjelenést garantálunk.

Most és itt a BNV-n!

APRÓHIRDETÉS

Festmények gyűjteményből (Benedek, Barabás, Udvardi is) eladók. „Jó befektetés 247106” jellegre a pécsi Sallai u.-i hirdetőbe.

Általános iskolásoknak német nyelv-
oktatást vállalok. Telefon: (74) 13-561.

Eladó Alisca u. 20. földszinti, másfél
szoba, hálófülkés, összkomfortos lakás.
Érdeklődni lehet: 15-277-es telefonon
minden nap 17 óra után.

Éticsiga tenyésztéséhez technológiai
leírás, ára: 300,— Ft, melyet Lukács László,
Siófok 1. Postán maradó címre kérünk.

Tamásiban 2 szobás OTP lakás eladó,
fizetékönnyítéssel. Érdeklődni: Tamási,
Béri B. u. 4.

Eladó Tamásiban, Siófoktól 40 km-re
Deák F. u. 16. sz. alatt, kertes családi ház,
400 négyszögöl területen. Négy szoba + 2
konyha + fürdőszoba 148 m² lakóterrel,
télglázott pincével, melléképülettel, főút
melleit, termálfürdőhöz közel. Érdeklődni:
Dr. Slégel Piroska, Siófok, Kórház. Tele-
fon: 10-500/84-es körzetszám. Siófok,
Koch R., u. 2. I. lpház, I. em. 5.

25 m² világos, műanyag új lambéria és
GY-s 1200-as Lada eladó. Érdeklődni: Al-
sónána, Kossuth u. 14/a egész nap.

1500-as Lada megkímélt állapotban el-
adó. Érdeklődni: (74) 16-942 telefonon 17
óra után.

Dr. Péchy Júlia fogszakorvos. Rende-
lési idő: hétfő, szerda. Páros héten du.:
16—18 óráig, páratlan héten de.: 10—12
óráig. Rendelő: Szekszárd, Kölcsey ltp. I.
(160 lakásos) Telefon: 74/13-651.

Eladó 3 db vemhes üsző, 5, 6, 7 hóna-
posak. 6 db üszőborjú, 1 db bika. Cím: Fá-
cánkert, Tánics u. 4. Tolna megye.

Dacia TX 1310 3 éves, friss műszaki-
val, megkímélt állapotban eladó. Érdek-
lődni: Mázasszászvár, Bonyhádi u. 23. Tel.:
(72) 89-230. 6—13 óráig.

Keszthelyen másfél szobás öröklakás
eladó, azonnali beköltözéssel. Érdeklődni:
esti órákban Keszthely, Szendefi út. 28/B.
Rózsa. Napközben: Telefon: 11-453.

Hévízen háromszobás, összkomfortos
(gázos) családi ház eladó. Érdeklődni: Hé-
víz, Kodály utca 42.

Keszthely központjában 74 m²-es 1+2
félszobás, lakóelőteres összkomfortos la-
kás, érvényes tetőér-beépítési engedéllyel
eladó. Érdeklődni: 17 órától Keszthely,
Bondor utca 5/C. 3/11. Krupla.

Keszthelyen eladó 2 szoba összkom-
fortos IV. emeleti erkélyes, gázfűtéses
öröklakás. Keszthely, Balogh Ferenc utca
5/B. IV/11. Horváth.

2X120 m²-es, befejezés előtt álló csalá-
di ház, 40 m²-es műhely ipari árammal,
250 négyszögöl telken sürgősen eladó. Ér-
deklődni: este 18 órától Vörös Károly,
Decs, Erdős Emil u. 10.

Opel Ascona 1,6 diesel 1987-es ötaj-
tós, plantinametál, gyári tetőablakkal, vo-
nóhoroggal kifogástalan állapotban eladó.
Telefon: 295-734.

55 éves független nyugdíjas tanár sze-
rető, megértő társat keres fiatalos megjele-
nésű, nem dohányzó fekete vagy barna
hölgy személyében. „Jag szeretet” jelleg-
re a szerkesztőségbe.

Lapunk budapesti terjesztéséhez
magas kereseti lehetőséggel munka-
társakat keresünk. Érdeklődni:
74/16-277.

Megjelent!

Illés György:

A kocsmá nem alszik

riportkönyv

Megrendelhető:

Babits Kiadó Szekszárd,
Pf.:237

TÁJÉKOZTATÓ

A Dátum című napilap

tájékoztatja leendő megrendelőit,
hogy a napilap hirdetési tarifái az aláb-
biak:

Hétköznapra:

Közületi keretes hirdetések tarifái:	
ÁFA NÉLKÜL	
1/1 oldal	30 000,— Ft.
1/2 oldal	15 000,— Ft.
1/4 oldal	7 500,— Ft.
2/100 (1/6 oldal)	5 000,— Ft.
1/100 (1/12 oldal)	2 500,— Ft.
1/50 (1/24 oldal)	1 250,— Ft.

Közületi soros hirdetések tarifái:

Hétköznap 100,— Ft/sor
Szombatra kért hirdetések a hétköz-
nap tarifák +50% felár.

A hirdetések kiadói beérkezésének
határideje a megjelenést megelőző leg-
alább 4 nap. Megrendeléseiket a Kiadó
címére: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsi-
linszky u. 7. kérjük feladni.

KONZUM ÁRUHÁZ

IRODAGÉP BEMUTATÓ A KONZUM ÁRUHÁZBAN

1989. szept. 26—27—28-án, az Irodaház bemutató termében
(közvetlenül az áruház mellett). Cím: Pécs, Bem u. 5. IV. emelet
Telefon: 72/33-422, telefax: 72/13-342, telex: 12-468.

Ügyintézőnk: Kupka Katalin.

GEPÁRD 16
TELEXKOMPUTER
399 000,— Ft + ÁFA
Egy hónapig ingyen
kipróbálhatja!

— CANON FAX — 230	169 000,— Ft + ÁFA
— CANON FAX — 350	269 000,— Ft + ÁFA
normál papírral működik!	
— EPSON FX 1000 NYOMTATÓ	59 000,— Ft + ÁFA
— REX — ROTARY 8012 típus	139 000,— Ft + ÁFA
FÉNYMÁSOLÓ + induló kellécsomag	
— REX — ROTARY 8112 típus	209 000,— Ft + ÁFA
FÉNYMÁSOLÓ	
— CANON NP 1215	299 000,— Ft + ÁFA
FÉNYMÁSOLÓ + induló kellécsomag	
— CANON NP 1015 típus	199 000,— Ft + ÁFA
FÉNYMÁSOLÓ + induló kellécsomag	
CANON FC 5 típus	49 900,— Ft + ÁFA
TITKÁRNÓI FÉNYMÁSOLÓ + induló kellécsomag	
Telefonkészülék ajánlatunk:	
— Alfa	1590,— Ft + ÁFA
— Béta	1590,— Ft + ÁFA
— Gamma	3190,— Ft + ÁFA

VÁSÁRLÁS ESETÉN
LÍZINGELÉSI LEHETŐSÉGET BIZTOSÍTUNK!

KONZUM ÁRUHÁZ

DÁTUM

Párbeszédgelés

„Nem léphetsz kétszer ugyanabba a gyomorba” — mondta volna az ógörög bölcs, ha történetesen a XX. század Európájában él, s nem a tikkadt árnyú Attikában. Persze, számára nem létezett más megfejthetetlen talány, mint a folyó, amelybe tényleg nem lehet kétszer belemenni. A csehszlovák kormány vagy az említett bölcsességet nem ismeri, vagy hidegen hagyja, mint minket a vicsora. Új-fent kijelentette Bős-Nagymaros ürügyén, hogy nemzetközi egyezmény ide, Dunameder oda, ő bizony elrekeszti belőle, amit magának vél, vagy akar.

Javaslatom lenne néhány megfontolandó további lépésre. Az általuk oly ismert és tisztelt nemzetközi jog alapján kiülhetnek a rádió hullámhosszait, a levegőt a benne röpködő gépekkel, a határon átáramló őszi illatokat, amibe szerintük immár a kapitalizmus rothadásának szaga vegyül. A sajtó helyett célszerű lenne falfirkát alkalmazni, a gondolatok helyett gépek alkotta programot, sőt, ezeket végrehajtó szerkezeteket a tökéletlen, mert gondolkodó emberek helyett.

Ha mindez esetleg nem menne zökkenőmentesen, akkor talán azon is érdemes lenne elgondolkodni, hogy az igazság nem mindig a központi akarat szajkózása, s netán az is előfordulhat, aminek nem szabadna: másnak van igaza. Ez igen kellemetlen érzés, hasonlít a gyomorbálsághoz, de azért meg lehet szokni. Azért is tanácsos megpróbálni, mert — remélhetően a nem túl távoli jövőben — olyan Európában fogunk élni, amely párbeszédre és nem párbeszédgelésre épül.

Töttös Gábor

Szűrös Mátyás nyilatkozata

Országvezetést — pártérdekek fölött

Szűrös Mátyás, a Magyar Országgyűlés elnöke — aki az amerikai Kongresszus meghívására parlamenti küldöttség élén tett látogatást az USA-ban — csütörtökön hazaérkezett Budapestre.

Szűrös Mátyás a Ferihegyi repülőtérén elsősorban arról fejtette ki véleményét, hogy a háromoldalú politikai egyeztető tárgyalások eredményeként mit tart leendő államfőként legfontosabb feladatának, miként vélekedik a parlament jelenlegi helyzetéről. (Ismeretes, hogy a háromoldalú politikai egyeztető tárgyalások hétfői plenáris ülésén olyan megállapodás született: az Alkotmány módosításával az Elnöki Tanács lemond, a köztársasági elnök megválasztásáig pedig az államfői funkciót ideiglenesen az Országgyűlés elnöke látja el.) Szűrös Mátyás személye és tisztsége iránti megüsztellettségeként értékelte, hogy a tárgyaló felek ezt a megoldást választották, még akkor is, ha ez csak ideiglenes, átmeneti és rendkívül rövid időre szóló megbízatás. Ideiglenes államfőként is a demokráciára, a többpártrendszerre való

békés átmenet megvalósítását, a jogállamiság megeremelését, az ország politikai és gazdasági stabilitásának megőrzését kívánja szolgálni — hangsúlyozta. Amennyiben az Országgyűlés támogatja e funkció betöltésében, az garanciát jelent arra is, hogy ez a parlament ebben a szellemben folytatja munkáját. Mint megjegyezte: a pártvillongások, a szűken értelmezett pártérdekek fölé emelkedve az ország vezetőinek — közöttük a korlátozott jogkörű államfőnek is — ezt a folyamatot kell továbbvinniük.

Áttérve az Országgyűlésről kijelentette: A mai törvények szerint egyedül a Parlament joga, hogy feloszlassa önmagát. Számolni kell azzal, hogy az Országgyűlés szuverén módon fog határozni ebben.

Az Országgyűlés elnöke megerősítette azt a korábbi álláspontját, hogy a parlamentnek az ügynevezett sarkalatos törvényeket kell megalkotnia, mert ezek nélkül lehetetlen felkészülni a szabad, demokratikus választásokra, s ezzel egy új parlament létrehozására.

Tapolcai párt példa

Tegnap délután formailag is megszűnt a Bakonyi Bauxitbánya üzemi pártbizottsága. A kibővített ülésen dr. Pataki Attila, a szervezet volt titkára előadásában elmondta, hogy már múlt év decembere óta fontolgatják ezt a lépést. Ez év februárjában levélben kezdték meg a tagság véleményét, majd a március 20-i ülésen úgy döntöttek, hogy szorgalmazzák a tagság fokozatos átjelentkezését a lakóterületi alapszervezetekbe. A döntéssel egyetértett az áprilisi küldöttértekezlet és a folyamat felgyorsítását javasolta. A nyár elején hét új alapszervezetet hoztak létre Tapolcán, a más településen élő tagok a már létező helyi szervezetekbe léptek be. Az átjelentkezések során körülbelül a tagok 1/4-e morzsolódott le. A tegnap délutáni kibővített pártbizottsági ülés elfogadta az előterjesztést, de elvetette azt a javaslatot, hogy a vállalatnál egy koordinációs bizottságot hozzanak létre, mely laza formában továbbra is összefogná az itt dolgozó MSZMP-tagokat.

Elhunyt Raffai Sarolta

Hosszan tartó, súlyos betegség után szeptember 20-án, életének 59. évében elhunyt Raffai Sarolta József Attila-díjas író, az Országgyűlés egykori alelnöke, a Petőfi Irodalmi Múzeum nyugalmazott főigazgatója. Raffai Saroltát kalocsai otthonában érte a halál. Temetéséről később intézkednek.

A hurrikán hiénái

Hurrikánkészültséget rendeltek el az Egyesült Államok keleti partvidékén, Floridában és Észak-Karolinában, ahová az előrejelzések szerint a csütörtök esti vagy péntek reggeli órákban érkezik a szélvihar. A hatóságok felszólítása nyomán az emberek megkezdték az élelmiszertartalékok felvásárlását és felkészültek az esetleges kitelepítésre. George Bush amerikai elnök szerdán a katonai rendszert bevetését rendelte el az Egyesült Államokhoz tartozó Virgin-szigeteken, ahol a Hugo hurrikán pusztítása nyomán felbomlott a közrend és elharapódzott az erőszak és a fosztogatás. Sok helyi lakos, köztük a Nemzeti Gárda és a rendőrség tagjai is, fegyveres bandákba verődve fosztogat és randalíroz az utcákon.

BNV-díjak

Az idei őszi BNV-re 195 pályázat érkezett, ezek közül a díjbizottság 13 terméket nagydíjra, s 26-ot a vásárdíjra tartott érdemesnek. A termékek színvonala ezúttal lényegesen magasabb volt, mint a korábbi években. Nagydíjas lett a Zalaco Sütő- és Édesipari Vállalat Rolletti elnevezésű karamellizált osztályúja, a Helia Társaság babafürdő termékei, a Graboplast Grabokrokk Déva alapanyaga, a Compack salátaöntete, a Borsodi Vegyi Kombinát újfajta gombaölszere, a Budapesti Húsipari Vállalat Herz paprikásszalámija, a Kőbányai Gyógyszerárnyag Fabulon napozószer, a Mirelite Vállalat gyorsfagyasztott zöldborsója, a Nővényolajipari és Mosószergyártó Vállalat dobozos Ráma margarinja, a Győr-Sopron Megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalat Erdei sonkája, a Közép-Magyarországi Tejipari Vállalat Hajdú sajtja, a Békéscsabai Baromfielőldozó Vállalat előreccsomagolt baromfitermékei, valamint a Monimpex Kereskedőház Nagyrédei Chardonnay bora.

A Minisztertanács ülésén

Sarkalatos törvények

Időtartamát és a napirendre tűzött kérdések jelentőségét tekintve egyaránt rendkívüli kormányülés kezdődött csütörtökön a Parlamentben. A kormányzati munka hazai gyakorlatában ugyanis hosszú évek óta nem volt példa arra, hogy a mostani eszmecserehez hasonló, kétnapos „maratoni” ülést tartson a Minisztertanács. Bajnok Zsolt kormányszóvivő elmondta: a kétnapos ülést a sürgető kormányzati teendők indokolják. A tanácskozás első napján számos olyan kérdést vitatott meg a kormány, amelyben állásfoglalásának csak néhány naps késedelme is fennakadást okozhatna a jogállamiság megeremelését szolgáló törvénykezésben.

Hétfőn a Politikai Egyeztető Tárgyalásokon konszenzus született az ügynevezett sarkalatos törvényekről. Ezek olyan jogsabályok, amelyek jelentőségüket tekintve csak történelmi léptékekkel mérhetők. A Minisztertanács most ennek szellemében, a politikai megállapodás tiszteletben tartása mellett, fogadta el az Alkotmány módosításáról, a pártok működéséről és

A lottó nyertes számai:

4	16
50	
60	83

gazdálkodásáról, az Alkotmánybíró-ságról és az országgyűlési képviselők választásáról szóló törvényjavaslatokat. A Minisztertanács törvényerejű rendelet-tervezetet fogadott el a bírósági cégnyilvántartásról és a cégek törvényességi felügyeletéről. Az ülésen emellett számos gazdasági, gazdaságpolitikai, pénzügyi kérdés is napirendre került. Köztük volt az idei gazdasági folyamatokról számot adó előterjesztés, valamint a jövő évi gazdálkodást megalapozó jegybanki, árpolitikai és pénzügyszabályozás.

Holnapi számunkban olvashatják,

ki gyógyít

ingyen

kilencvenévesen

Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor. Olvasószerkesztő: Kis Pál István. Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), és Vigh József (Toronto). Munkatársak: Bálint György, Bayer Béla, Csik Rita, Gadó György, Gyórfy Árpád, Fejes Imre, Kapfinger András, Kapitány Krisztina, Kolozsi Béla, Lékó Sándor, M. Szabó Imre, Szűcs Imre, Szávai Géza, Pál Zsuzsa, Tamási János, dr. Tóth Edit, V. Horváth Mária, Veress Éva, Wagner Dezső. Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: (74) 16-277, Fax: (74) 15-275. Nyomja az Athenaeum Nyomda, Budapest, VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadó postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest, XIII. ker. Lehel u. 10/A. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj: egy hónapra 200,- Ft, negyed évre 600,- Ft, fél évre 1200,- Ft, egy évre 2400,- Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN szám: 0864-9170.